

הימים בערך בהם הייתה ברנד צריכה לשוב לפני תכניתו. לא אכזבתו של ק' משליחות ברנד או מהסוכנות היהודית, אלא הסיבות המבווארות בחילק הראשון של פסק דין זה הן הגורמים המשמעותיים שהביאו את ק' לשיתוף פעולה עם האנצים. יתר על כן, אין כל הוכחה למועד בו נודע לך' שברנד נאסר, ואין כל הוכחה לכך שלא פעם לפניו סוף המלחמה המסייעות שהביאו למאיסרו על כן אין לשאלת הדבר מסיבות מסוימות של ברנד, שהועמדה במהלך ע"י הסניגוריה והקטגוריה אגב אורחא במהלך המשפט, כל שייכות לענן הנדון, ומזהות בית המשפט להמנע איפוא מקביעה מצאים במהלך זו.

פרשת הצנחים

הבעיה

81. פרשת הצנחים يول פלגי (לפניהם נוסבכר) חנה סנש ז"ל ורץ גולדשטיין ז"ל הועלתה במשפט זה ע"י התביעת הכללית בעדותו הראשית של ק', אעפ"י שאין לה זכר במאמר הנדון של הנאים. התביעת הכללית בקשה להוכחה ע"י עדותו של ק' שלא זו בלבד שהוא לא היה, "משתף פוליה" עם האויב הנאצי, כתענט הנאשם, אלא להיפך — שהיה נאמן על המוסדות הלאומיים של עם ישראל עד כזאת כך שהישוב היהודי בארץ-ישראל לא היסס לשולח אליו את טובי בניו בשליחות סודית ונעוות ביותר מאחריו קוי האויב, כדי לארגן התגוננות יהודית בפני הרוצחים הנאצים, ואחריו שקרה אסון ושלשת הצנחים נפלו בידי האויב. עשה ק' מאמצים בלתי פוסקים לשחרורם וכמעט והצלחת בכך. וזה עדותו הראשית של ק' בוגר לחקון בפרשת הצנחים במלואה (עמ' 69-72):

"חנה סנש, רץ גולדשטיין يول נוסבכר (פלגי) היו שלושה צנחים שהגיעו להונגריה באמצע יוני 1944, ואלי הגיעו שנים מוחרם, גולדשטיין ופלגי, בערך ב-20.6. את חנה לא ראייתי ולא ידעתי על בואה. הם נשלחו אליו ע"י מוסדות היישוב עקב התכתבות בניין בין הוועד בקובשתה בהתחלה 1944. במכבת סודי אליו ואל משה שייגר, הממונה על ענייני ההגנה בזאת, הם בררו את סכמי פעולה של צנחים אלה בשטח העוזרת והחצלה וההגנה העצמית של יהודי הונגריה. משה שייגר נעצר ע"י הגיטטפו ימים ספורים אחרי פלישת הגרמנים... שני הצנחים הנו"ל באו אליו ב-20.6. שעה אחריו שהם עזבו היה חמוש בפנסין שגרתי ע"י 5 סוכנים של הגיטטפו ושל הריגול הנגיד הונגרי. ביום הקróבם אח"כ הצליחו להפוס את נוסבכר, עצרו אותו, את חבריו הועידה — את רץ גולדשטיין טרם תפסו — עצרו אותו, את אופנבך, הניי ברנד, מוגנדס ביס. איימו עליו שהם יירו בפלגי, אם לא יימצא גולדשטיין תוך 24 שעות. בקשרנו רשות להתקשר עם רץ, הוא היה מוסתר באיזה מקום, ספרנו לו על המצב ואמרנו לו שעליו להחליט. אם הוא רוצה לבסוף — אנחנו מוכנים לשאת בתוצאות. הוא החליט למסור את עצמו. התערובת פעמיים לאין ספור גם

אצל השלטונות החונגריים וגם הגרמנים, בסוף הם הבטיחו לשחרר, ותוך נציג הצלב האדום הבינלאומי פרידריך בוון ובין משרד הבטחונו החונגרי לבני ישחררו את יואל פרגי ואת פרץ גולדשטיין ואת חנה שנש (או כבר ידעת' שהיא ישנה, זה היה באמצעות אוקטובר) - בחסותו של הצלב האדום הבינלאומי ועפ"י הערבון שהוא נתן. לא שוחררו, כי למחמת חפס סלשי את השלטון. ידוע שניים מהם נהרגו ויואל פרגי נשאר בחיים והוא בארץ".

ואולם עדותו של ק' נחיפה לו לירועץ. בהקירה שנייה וערב נתגלה שהוא דלא על חלק הקשה ביותר, המכريع לכואורה, של פרשת פרגי וגולדשטיין כולה — הודיעת והדעתה הוצלה לאש הגיטטו על בואם של שני הצנחים בעת היותם עדים חפים, והתייבותם פרגי, לפי דרישת ק' מטעם הוועדה, בפני הגיטטו יום או יומיים לפני העצרנו, אלה הם דברים שכוסו ע"י ק' בעודתו הראשית בשתיקה; אך גם הדברים שנאמרו בעודתו, כגון תיאור פעולתו בוגנע לפרץ גולדשטיין וחנה سنש, העומדו בחיקירות שתוי וערב בספק. לפי בקשת התחייה הכללית ניתנה לק' הודיעתו החזרה לספר את כל פרשת הצנחים החדש, וכמו כן נקרו ע"י התחייה עדים נוספים, העיקרי בהם הצנחן פרגי עצמו, וכן הגבי ברנד ועדים אחרים, כדי לאשר את גיסתו הסופית של ק' או לסייע לה. מטעם הסגורה נקרה הגבי קטרינה טנס, שהיעידה על פרשת בתה המנוחה.

השאלת שהועמדה לחכירה לאור כל העדויות היא: מה היה תפקיד האmittel' שקי' מלא בפרשת הצנחים — תפקיד חיווי או שליל, תפקיד של עזורה לצנחים ומאמצים כנים להצלחתם מצטרבי האויב, או ליהיפך — תפקיד של שתוף פעולה עם האויב, הסגרת הצנחים והפרקתם? ברור איפוא שלמרות הוסר הזכרות עניין הצנחים במאמר הנאים יש לפרשנו זו שייכות מובהקת לשאלת שתוף הפעולה של ק' עם הנאים.

לזאובני עלי לציין שרוב העדים בפרשת הצנחים לא הקלו על תפקיד בית המשפט לברר את האמת בפרשיה זו. עדותו של ק' נמצאה כזובת בעיקרה, ורוב עדיו התחייה חיפו על עדותו ובאו לבית המשפט מתוך מגמה לגלות טפה ולכוטות טפחים. לעומת כל העדויות הנ"ל מזהירה עדותה של האם השכלה, הגבי טנס, באור אמרתו השקתה.

חוכת גאנמות
82. יואל פרגי (המבודד שכBORAH), חנה טנס (בת 22) ופרץ גולדשטיין (בן 20) היו חברי "הגנה", ילידי הונגריה (חנה טנס — בת טופר נודע מבודפשט, פרגי וגולדשטיין — ילידי קלוז'), שהתנדבו בראשית 1944 במסגרת הצבאה הבריטי למשימה המסתננת לאגודה לוגוסלביה ולחדרור להונגריה לשם مليו שני תפקודים משולבים: תפקיד מטעם הצבאה הבריטי — להבריח שבויי מלחמה ולהעביר ידיעות מהונגריה, ותפקיד מטעם

הסוכנות היהודית — לארגן את יהודיה הונגריה להתוגנות בפני המשמיך הנאצי ולסייע להצלת יהודים בדרך אחרת.

כפי שהזכרנו לעיל (פסקאות 33—34), נחינה בסוף 1943 או בתחילת 1944 ע"י נציגות הסוכנות היהודית בקושטא ד"ר משה בר-צבי (שויגר), ציוני ותיק וחבר ועדת החוץ, למפקד ה„הגנה“ בהונגריה. בתחילת 1944 התגהלה חילופט מכתבים בין קושטא מצד אחד ושוויגר וק' מצד שני על תכנית הסוכנות היהודית לשלהו קציני „הגנה“ אחדים מארץ ישראלי להונגריה. בדו"ח של ק' נאמר (ע' 70):

„כבר בתחילת השנה הייתה לsocנות היהודית הכוונה לשלהו 3 קצינים של הbrigada היהודית לבודפשט בשיממה שישתתפו כיוזמים בהכנות להתגנות מזויניות ולהגנה עצמית וגם יעבورو ידיעות לבעלות הברית. בהירת הקצינים נעשה על פי התנדבות. נבחרו הנגה שנש... ובני חוץים מקלוז', יואל נוסברג ופרץ גולדשטיין... הוועדה בקושטא הודיעה לנו במכח עברית הכתוב בaczpon כבר בינוואר 1944 על המוכנית הניל. ד"ר משה שויגר, מנהל ה„הגנה“, מסר בתשובה את שמו של ציוני מאוביידק בגובל היוגוסלביה, שעלה שלושת הקצינים לפגות אליו לאחר עברם את הגבול ההונגרי, במערבות המאורעות נטשנו מזמן את התקווה לבואם של שלושת החברים. ד"ר שויגר היה זה חדשם בבית הסוחר וגם יהודי אוביידק גורשו בינתיהם. אך שלושת החילילים הארץ-ישראלים היו בכל זאת בדרכם.“

לפי עדותו של שויגר (ע' 482) אכן הוא לפי דרישת הסוכנות שתי עדות, אחת בשבייל בחור בגיל 22—24 ואחת בשבייל בחור יותר מבוגר, והודיע בין ינואר ומרץ 1944 בمبرק לkowski שהתעדות מוכנות, בציינו את שם האיש שלו יוכלו לחבריו ה„הגנה“ לפגות בעברם את הגבול. הכוונות אלה נעשו בעבר היבוש הנאצי. ב-4.4.4, כשבועיים אחריו היבוש, נעצר שויגר ע"י קצוני ס"ס, שבאו באופן מיוחד למטרה זו לסובוטיצה, עיר מגוריו, והועבר לבית הסוהר של הגיסטפו בבודפשט, ושם באמצע يولאי למחנה מאוטהאוזן. שויגר, ק' וברנד נחשבו ע"י הסוכנות היהודית כנאני ה„הגנה“ בהונגריה, ושמותיהם וכתחזוקיהם נמסרו, על דעת המפקדה הבריטית (מורגן 40), לשלהם הצענים, כדי שייפנו אליהם לצורך מהש אישיותם וטיעו למשםם.

חנה שנ הוצנחה בחודש מרץ, פלאי וגולדשטיין — באפריל 1944 לשטח הפרטיזנים של טיוו יוגוסלביה, אחרי תלאות ועיכובים רבים ביגוסלביה הוצאה חנה סבש, שרווחה קטרה לשמע ידיעות החשודה מהונגריה, ב-9.6 את הגבול ההונגרי, אך נתפסה יחד עם שלושה ממלואה (שהאחד מהם ירה בעצמו) ע"י משר גבול ההונגרי, וגם המשדר שלח נפל בידי האויב. פלאי וגולדשטיין, שלא ידעו על גורלה של חנה, חזו את הגבול ב-19.6, בהשאים את המשדר שלהם בגבול עם

תוראות מסוימות להעתרתו למקומות מוסכם בהונגaria ב-26.6.22, והגיעו ב-20.6 או 21.6 לבודפשט.

עוד בהיותם ביוגוסלביה הגיעו אליהם, בערך ב-27.5 (מצג 40), הוראות אלהוטית לבטל את חובתו של ברנו, שזוב את בודפשט והגיע ב-19.5 לקוסטה כשבאו פלגי וגולדשטיין לבודפשט, היה ק' למשה האיש היחיד שיכלו לננות אליו לשם מחסה וסיע. ק' היה גם היחיד בין כל הפעלים בבודפשט, שני הצענים באו בגעם אתם ממשך הזמן (חברי ועדת ההצלה והמפקדה החלוצית), שהכירוהו אישית (עדות פלגי, 431).

„درכם הראשונה והובילת אלינו. היינו ידידים והיקים. הם גמנו בזמןנו על תנועת הנוער, „הבונים“ בטרנסילבניה, שהייתי מנהיגה ממשך כמה שנים“. (דו"ח ק, 71).

שלושת הצענים נשלחו אל ק' — אף כי רק שנים מהם הגיעו אליו בפועל — כאשר נאמן הסוכנות היהודית וה„הגנה“ בארץ עוויינה.

„הם נשלחו אליו ע"י מוסדות היישוב עקב המכתחבות שהיתה בין הוועדה בקובשתה בהמלחמת 1944... עבדתי בוגוף שפעל בין השאר גם לפני הוראות ה„הגנה“. הגוף — ועדת ההצלה... הצענים נשלחו אליו, גם אלינו, אבל בראש וראשונה אליו באופן אישי, בתפקיד מפקדי כמובן... פלגי וגולדשטיין נשלחו בראש וראשונה אליו, ויש להזכיר שהייתי איש אמון. בסוף כן גילו לי שנשלחו כabhängים להונגריה. פלגי... אמר לי שבא להציג יהודים. וגם אמר לי שיש לו תפקיד שני צבא-מלחמותי והייתי מאושר שלא פירש לי את המפקיד השני. הייתה אחד התברורים המרכזיים של המחרתה“ (עדות ק, 147, 69).

בזהցו את עצמו, הוא לפני הון אחורי הכיבוש הנאצי, כנאמן הסוכנות היהודית וה„הגנה“ בארץ עוויינה, קיבל ק' על עצמו חובת נאמנות מלאה כלפי הצענים — חובה לחתת מחסת אישי וסיע לחילילים אלה של צבאות הברית וה„הגנה“ בשילוחם הסודיים והמסוכנת בשטח האויב.

לוותה המאורעתה .83. טרם נכנס בפרט המאורעת שהתחוללו ביום הקרובים בקשר לפלגי וגולדשטיין, נקבע תחילת מעין לוח זמנים ושילד המאורעות, עד כמה שהగירסאות השונות מאפשרות את הדבר.

פלגי וגולדשטיין הגיעו, כאמור, לבודפשט ב-20.6 או 21.6, ובו ביום בשעה 4 אחיה"צ, בקרו אצל ק'. למשך עט שחר בקר פליי אצל ק' שנית. בתאריך בלתי ידוע הודיע ק' על ביאם של שני הצנחנים לראש שירות הבטחון והגיסטפו בבודפשט, ס"ס-אוברשטורומבו-פירר קלגס. ב-23.6 או 24.6 נפגש פליי, בדרית גב' קורייז, עם ק' פגישה שלישית ושוכנע ע"י ק' שעלווה להתייצב בפני הגיסטפו. למשך התיציב פליי בלויטה הגב' ברנד, בפניו טגן ראש הגיסטפו, סיירט. וכבר לו את כוחותיו, דירת ברנד הישנה. לפניה התיצבוו שלח פליי באמצעות ק' הוראה טלגרפית לאיש אמוני בגבול לעכב, אם אפשר, את העברת המשדר. ב-26.6 או 27.6 נאשר פליי ע"י הרוגל הנגיד ההונגרי בהשתתפות הגיסטפו בראנד הישנה. באותו הערב הובא גולדשטיין ע"י ק' למחרנה קולומבו. באירוע הבאים נחקר פליי ע"י חוקרי הרוגל הנגיד ההונגרי, עונגה וניסחה לתחאה; המשדר שלו הוצע לפני פליי לחוקר הגיסטפו והזרע על הودאותו. גולדשטיין נשאר במחרנה קולומבו עד אחר צאתם של רוב מושבי המהגרה, ובכללם הורי, ברכבת ברגן-בלוןليلא אור ל-1.7. באותו לילא, שעתו אחותה אחרת הרכבת, נעצרו ק' ואחדים מחברי הועדה ע"י הרוגל הנגיד ההונגרי ונחקרו בוגר למקום המצאו של גולדשטיין. ב-1.7 בכוור יצאו ק' וגב' ברנד בלילא בלשי הרוגל הנגיד למחנה קולומבו, נכנטו לבדם אל גולדשטיין ושכנעווו להסגיר את עצמו לבושים. וזהי המסקנת האציגונית של המאורעות מ-20.6 עד 1.7, מסגרת שיש למלאה פרטיהם נוספים ושגום קביעה תחת, עד כמה שכן שנויות בMallocות, טענות עדין והכחת.

קצת פנים

84. קיבל פניהם של שני הצנחנים ע"י ק' לא היה מעודדת ביותר. ק' נבהל ונבוך קשה ע"י הופעתם הבלתי צפואה (עדות פליי, 399; מוצג ל"ה, 110; מוצג מ', 416). הוא החיר בחזרו את פליי, שנכנס אליו לראשונה, ודבריו הראשונים אליו היו: „השוגעת? איך אתה מגיע ונגה?“ אחרי שיתה חטופה עם שני האחים הזמינים ק' הצליח לmachrat לפנות בוקר, בעודו חושך.

בשני הלילות הראשוונים נאלצו שני שליחי ה„הגונה“ בבודפשט הנaziית ללוון במלון, שעמד תחת פקוח המשטרה; כדי לצמצם במקצת את הטיסון שבdbo, רשם פליי ויק אוורה אחד בספר המלון, גולדשטיין נכנס לחדרו של פליי בלילה הראשון. ק' לא יצא מהשם מה, על אף קשריו ההדוקים עם המחרטה החלוצית, להמציא מקלט לשני הצנחנים (עדות פליי, ב' 77, 426–427; מוצג מ', 416–417; מוצג ל"ה, 110).

הסודות כובבות

85. בשיחה השניה בין פליי ויק, שהתקיימה עם שחר למחרת בואם של שני הצנחנים, מסר פליי לק' פרטים על שליחותם, ויק ספר לפליי באירוע על הגירוש הטוטאלי, שאמת ערי השד, המונ"מ עם אייכמן, שליחות ברנד ורכבת הנזולים העומדת לאאת לספר. התמודגה שצווירה ע"י ק' הייתה מסווגת מעיקרה. בנגוד לאמת ספר ק' לפליי

שהמו"ם שלו עם הגאים עיבב ומעכב את גירוש יהודי בודפשט. פלגי, שלא ידע מואמה על השתלשלות הדברים בהונגריה, האמין בהסבירתו המוסמכת של ראש ועדת הצללה, נאמן הסוכנות היהודית, האיש המבוגר שהיה מנהיג חנוונו בימי נועריו, הסבירתו המתעה של כי שמשה לאחר מכן אחד השיקולים שהשפיעו על פלגי להתיצב בפני הגיטפו. פלגי אומר על כך בעדותו (ע' 405, 431):

„המצב הכללי בבודפשט היה או בפנוי, שקהלתי את המצב כדלקמן: בעיר השדה לא נשארו יהודים, בבודפשט עצמה בניגדים הגירוש לא החל, כי טען שהגירוש לא החל כתוצאה מהמו"ם שהוא ניחל, ואני קבלתי את הסברזה הזאת, מפני שלא היה שום גמוק אחר שהיה יכול להסביר מדו"ם פעולות הגירוש נפסקה באמצעות... לפי זכרוני אמר לי שהודות למו"ם שלו נפסקה הגירוש. נכון שתאידיעותי על המו"ם והמצב הפלוטי קבלתי מכך.”

האמת היא, כפי שברור מכל ההוכחות במשפט זה ועדות כי בכלל, שהגירוש הטוטאלי לא נפסק כלל עד אחרי חוויתו של הורוטי, וללא היה בכוח המו"ם של כי לעכב את הגירוש היזהיר אפילו ליום אחד — וכי ידע את הדבר היטב. כי ידע בשעת שייחתו עם פלגי שאיכמן כבר קבע חאריך קרוב (בראשית يول) לתחילה הגירוש הכללי של היהודי בודפשט ושאיינו מוכן לנחל שום מרווח על עיבוב הגירוש. כל המו"ם של הגאים בפרק ומן זה נסב על הוועדת 1200 מועמדיו ברכבת לספרד („רכבת ברגן-בלזון”), ולא הייתה לו כל תכנית ממשית להצלה יתר יהודי בודפשט או חלק מהם (פסקה 77). כי התעה את פלגי בוגע לעובדות היסוד של המו"ם עם הגאים.

התשובה הכווצת הניל הייתה מלאה ומשולבת בתואר דמיוני של שליחות ברנה. אם כי כי ידע בשליש האחרון של יוני הייטב כי שליחות זאת שעיני אייכמן בכליפת השום, ציר לפניו פלגי חמונה נלחבת של שליחות וערכה האקטואלי להצלחה:

„אש לוחט של קנאים-מאינים ניצחתה בעיני ישראלי בדברו על כך... הגרמנים... מחכים לשובו של יואל (ברנד). בינויתם לא ישמידו יהודים, יחויקו אותם חיים... הגרמנים מתחיחסים ברצינות לעניין זה. 1200 יהודים כבר סודרו במחנה מיוחד על מנת להשלח לספרד... שירות זו תשמש הוכחה כי הגרמנים מוכנים גם למעשה עליה הארץ-ישראל, שהגרמנים מסכימים לה... נציג מאות אלפי נפשות!“ (mozag לה' 113—114).

כאן התעוור חוש הבקורת של פלגי:

„נדחים שקעתי בקורסה והוררתי: אין זאת כי רוח התקופה העבריה גם אדם זה בהיר המחשכה על דעתו.“

פלגי לא האמין — כפי שקי לא האמין בלבו — בנסיבות מעמידה הברית לספק לנאים אכוננות או סחרות תמורה הצלה היהודים; אך כאשר פלגי הביע בפני כי את דעתו

הבקורתית הזאת, התפרץ ק' בגידופים קשים נגד בעלות הברית (עדות פלגי, 402). בקשר לכך מן הרואין להביא עוד קטע קטן מתוך השיחה ע"י פלגי (ל"ה, ע' 116), שנכונו או שר — כנוגנות כל יתר הקטעים המובאים כאן — ע"י פלגי בעודתו ע' 427 (446): —

„הגד, היגצחו בעלי הברית במהלך המלחמה הזאת? — שאל פתאום במקום תשובה, אולי שאל את עצמו והגה זאת בקורס. הבתתי בו ארכוכת. עכשו הבנתי: לו טרם ברור הדבר, כיצד תגמר המלחמה... בלי כל ספק, ובמהרה! — ענית. ידעת כי ברגע שתוחזק בו האמונה בנצחונו, ימצא את הדרך הנכונה לבאות.“

אר בקורסו של פלגי לא הייתה מכונת אלא כלפי „אמונתו התמימה“ — כפי שהוא — של ק' בנוכנותו של בעלות הברית לפצצתו את היהודי הנוגירה במכוניות או בסחרות. פלגי לא הטיל ספק בנוכנות דבריו של ק' שליחות ברנד עודנה אקטואלית וחשובה בעיני הניצים ומשמשת למעשה תקסיס ייעיל מאד בידי ק' להרוויח וכן להצלת שרירות היהודי הנוגירה: —

„הגרמנים מאמינים, וטוב שהם מאמינים בכך... ידעת כי כבר חםפעל. והרי ראשית הצלחתו: רביע מיליון יהודים בבודפשט טרם גורשו, משמע — גורלם תלוי בתוצאות המלחמה. רבבות יהודים ואולי מאות אלפי מהם במחנות המות, אך טרם ניתנה פקודה מפושתת להוציאם להורג. מכל מקום יש ריח של זמן —ומי שמרוחה זמן, מרוחה חיים. והיום כ"ב ליאון, והוא היום השש-עשר לפולישא לזרפת, והיום הראשון בו חלה ההתקפה הגדולה בחווית המORTH —ומי יודע מה יביאו הימים הקרובים. אם נצליח להזק בלב הגורמים את האמונה כי אפשר לשחרר יהודים — הרי נצליח אולי את כולם“ (ሞוצג ל"ה, 114) (עיין גם בעדות פלגי, 449).

ק' ידע בשעת שיחתו עם פלגי שהגרמנים אינם „מאמינים“. (אם אי-פעם, „האמינו“) בשילוחם ברנד, שאין כל קשר בין שליחות זאת והעובדה ש„רביע מיליון יהודים בבודפשט טרם גורשו“, ושאין שחר להנחה כי „במחנות המות טרם ניתנה פקודה מפושתת“ להוציא את היהודי ערי השודה להורג.

כל ההסברת הכווצת הנ"ל של ק' השפיעה לאחוי מכון — בצרוף מניעים אחרים שעוד נזכרים — על פלגי להתייצב בפני הגיטטו. בעודתו אומר פלגי (ע' 434, 452):

„היתה אפשרות לבrhoה לרומניה או ליווגוסלביה, העדיפתי לגוטה להניע את הגלול שהתחיל בבודפשט ונמשך לקושטא. ולשם כך להתייצב בגיס-טפו... ע"י הופעתו אחיש ואחזק את הקו וסכווי ההצלה שלו. הקו —

הווצאתה הרכבת שעמדוּה מוכנה, הפסיקתו והגירוש וריווח של זמן בהשמה
נדמה היה לי או שבזה עשה יותר מאשר אם אישר במחתרת".

אכזבוחיה של פלגי

86. קיבלת הפנים של ק' והסבירותיו לא היו עשויות לעודד את האצנחים למלוי משימותם. ואמנם דרכם של האצנחים היה צופה אכזבות מראשיתה. כבר בזאתו מקהיר יחד עם גולדשטיין בתחילת אפריל (שבועיים אחרי הפלישה הנאצית להונגריה) כבדה על פלגי ההרגשה שאיחרו את המועד:

"לא היה לי עוד חרגשה כי אנו הולכים לעשות גדולות, כי יש עוד סיכויים להצלחה. נדמה היה לי כי אנו הולכים אך כדי להשתיק את מצפונוינו אנו ואית מצפונו של היישוב, שלא שכח את אחיו" (מוֹצָג ל"ה, 20; עדות פלגי, 446).

אכזבוחם של האצנחים גברה עם עיכובם הממושך ביוגוסלביה. השיחות עם ק' הגבירו את הריגשותם של פלגי שאמנם איחרו את המועד. העדרה של חנה שנש, שהיתה צריכה לפניו אל ק', בהגיעה לבודפשט, הושיפ וגרם לפלגי דאגה רצינית. הזעוזה הקשה ביותר בשביב פלגי בא, לפי עדותו (ע' 403, 430), נשנזדע לו מפני ק' שאחותו ותוריו, שכן הקרים אישית, ונשלחו לאושבץ. ק' הסביר לו שבגנו של הוריו של גולדשטיין, הנמצאים בין נצולי קלוז' ומוהיכם במחנה קולומבוֹס לאזאת הרכבת, גורשו הוריו במשלחוים הראשוניים, לפניו שהחלה פועלות ההצלחה. ידיעת זהועה ואכזבה את פלגי כנראהה באופן מיוחד לאור הבטחה שנייתה לשלוות האצנחים לפני עצם שחורייהם יועלן לא-ארץ-ישראל בקרוב — צעד חשוב לבתוחם של האצנחים במקורה שיפלו בידי האויב (עין מוֹצָג ל"ה, 194, בוגע לחנה שנש, ועדות פלגי, 442; עיין גם בעדות ג' שנש, ד' 2, על הירשם ברשימת הרכבת ללא בקשה מצדיה). ע"י כל האכזבות והזעוזות הנ"ל דוכאה רוחו של פלגי, והוא היה נוח לקבל את השפעתו והחזקת ק', שהציג את המoom'ם שלו עם האצנים כסכר ממשי בפני השווא ותריס יחיד בפני הפורענות.

בכל זאת לא נבע עדין פלגי לחולוטין להשפעתו של ק', כפי שמעיד הסיום הבא
במוֹצָג ל"ה (ע' 116):

"אחרי השיתה נפגשתי עם פרץ ביחסות. הבירור בינו לבין תenthal בrhoת אחרית
לגמר. נדמה היה לי כי הערכתו כראוי את המומ'ם של ישראל עם
הגרמנים. ביגניטם עליינו להמשיך בקו שלנו ויהי מה, ולא להרתעתם
מקרובנות".

כפי פלגי להחיצות

87. טרם הספיק פלגי להתחחש מאכזבותיו ולמزاוי את דרכו לקרואת תפקידה, ירדה עליו המהומה המכרצה: ביפויו הראשון הראשוונה עם ראש המפקדה הגרמנית (בדירתה

קורץ), כאשר החל פלגי לבוא במגע עם הכוחות שהייתה על הגוננים לארגוני ולהדריכים להתוכנות, הופיע ק', דבר עם פלגי ביחסות ושכנע אותו שוגוחותם של שני הגוננים בבודפשט, ללא התיצבות בפני הגיסטפו, מסכנת את בטחונם של חברי ועדת ההצלה ושל ק' בראשם. ומעמידה בסכנה את סכויי ההצלחה של שאירת הפליטה — חן של 1200 הנצולים המוחכים לצתת הרכבת (ובכללם הוריו של גולדשטיין וצינונים רבים וטוביים) והן של מעלה מ-200,000 יהודי בודפשט, שرك ק' וחבריו הוועדה מפרידים ביןם לבין השואה. המזוא: התיצבות בפני הגיסטפו.

קשה להבין, לכארה, איך אדם בר-דעת, צער ארץ-ישראל שהתגבר לשילוחות נועות לארגון התוכנות יהודית מהזרי קו האיבר, יכול היה להגיע להחלטה להתיצב מרצונו בפני הגיסטפו — עד הגובל בהתחבדות ושיהיה בו משום ותוור על תפיקתו. ההסבר היחיד והמיוחד לצעד יאוש זה ("משחק וא-בנק" כבטוו של פלגי) הוא שקי' לא השאיר לפלגי (כמו אחר כך לגולדשטיין) כל ברירה אחרת: הוא הפעיל על שני העזיריים בעלי המצען לחץ מוסרי כה כדי להשגיר עצם, עד שכמווזו ככפיה וכחסגרה.

עדותו של ק' עצמו מהוות הוכחה לכך. בחקירת שתי וערב הוא אמר:

"נסביר לא הסגיר את עצמו, אלא התמסר. תוך שתוף פעולה אנחנו. ועל פי החלטתנו".

ובחקירתו החווית:

"נשאו בפועל רק רקשתי אפשריות: להציג לפלגי שאנו נקריב את עצמנו למענו ונעוזם את העבודה ההצלחה, או שהוא יקבל על עצמו את הרעין שהוא מצטרף לעבודות ההצלחה ועל כך נודיע לשליטונות הגרמניים.... אחורי הדיוון החלנו להעמיד לפני פלגי את שתי האפשרויות הללו — בrichtito או הוודעתנו על בואם בענייניazelat... אחורי שהחלנו כנ"ל, היהת פגישה בין פלגי ובין דירית ד"ר אליזבת קורץ... מסרתי לו דוח על המצב ואמרתי לו שזה הרגע שבו עליו להחליט... פלגי החליט, מפני שאין זמן לדיחיה, כל רגע כורע בסכנות חדשות... פלגי החליט, אמר לי שעליינו להודיע... למרכו הגיסטפו על בואם של שני השליחים".

הצעה "שתי האפשריות" הנ"ל ע"י ק' לפלגי בדירת קורץ, בטרוף הדרישה, "זו הרגע שבו עליו להחליט", לא הייתה אלא הצגת אולטימוטום. ברור שהברירה הראושנה — הצעה מתחרשת, "שאנו נקריב את עצמנו למענו ונעוזם את העבודה ההצלחה" לא היתה רצינית כל עикר, ומה גם אחרי הסברותיו של ק' לפלגי על חינויות הוועדה להצלחת יהדי הונגריה (פסקה 85) ומשמעותה איד ווק להזע על פלגי — אותו לחץ מוסרי מביך האמור לעיל — לקבל את הצעה השנייה כברירה יתירה. וכי מה היה פלגי, שהאמין

בسمכותו האזינו ובהסבירתו של ראש ועדת הצללה, יכול להסביר לו על הצעתו שאם לא „יקבל על עצמו את הרעיון וכו'“, לא תהיה ברירה אלא „שאנו נזכיר את עצמנו ונעוזב את עבודת הצללה“? הענותו המידית היהת אפואו מראש ובתוי נמנעת: „נסביר חטמו... על פי החלטתנו“. במלים אחרות אלה של ק' יש משום תמצית המעשת.

שכנו פלגי שהוא מסכן את הצללה
88. אך שכנו ק' את פלגי שהצנוגנים מסכנים את הוועדה ופעולתה? ביום שקדם לפגישה עם החלוצים בדירת קווץ נועדה פגישה דומה בבית החקילה, שלא התקיימה, מפני שפלגי הבחין בבית החקילה בבלשים שהתחקו עליו, והוא וגולדשטיין התALKו ממשם בדריכים נפרdots. שנייהם הצלחו לנער את הבלים מעיליהם ולהפנש למחרות בדירת קווץ. שם הודיע ק' לפלגי שבפנסון שלו נערך חפוש „אחרי שני מרגלים“ ושכנו אותו שעודת הצללה בסכנה.

„קשר בינו (גולדשטיין ואני) לבין ועדת הצללה היה ברור, כי במו ידינו הובילו את הבלים אחרינו... נמצאת במצב מאך שונה: התנדבות לשילוח ווונשלהתי כדי להצליל יהודים בכל הורכים, מצאת את עצמי במצב שבמקרים שלילוחות הצליל הצללה יהודים, אני עוד עלול לגורם לכך שכחוצאה מהופעת עוד מתי המספר האלה שעומדים להכנס לדרכם לדדור יושמדו“ (עדות פלגי, ע' 406).

ק' עוזר לבכם של שני הצנוגנים את —

„הרגשה האימה שאנו שבאו כדי להצליל באים להגדיל את האסון על היהודים“ (עדות פלגי, ע' 412).

מלים אלה, המתיחסות לכואורה להרגשותו של גולדשטיין בעת שהסיגר את עצמו, יצאו מלבו של פלגי בשעת עדותו ומבטאות באופן קולע את רגש האשם הכבד, שהניע את שני הצנוגנים להזכיר את עצמו.

הקרבה עצמאית של פלגי
89. הצנוגנים עצם לא היו בסכנה. הם הצליחו להתחמק מהבלים ויכלו בהחלט ברוח או לרחת למוחארת. עובדה זאת ברורה לפי עדותו המפורשת של פלגי (להלן), וגם ק' מאשר בעדותו שהיתה להם אופרות לבירור. העד פרץ רפט, חבר המפקדה החלוצית, אמר (ע' 601—602):

„היינו לנו מקומות להטיר אנשים... היינו יכולים בהחלט לתת לשני הצנוגנים תעוזות מווייפות.“

כבר הזכרנו (פסקה 85) את עדותו של פלגי (ע' 434):

„היתה אפשרות לבrhoה לרומניה או ליגוסלביה, העדפתו לנסות להניע את הגלגול שהתחילה בבודפשט ונמשך לקושטא, ולשם כך להתייצב בנס-טפו.“.

בחקירת שתי וערב אמר פלגי, בין היתר (ע' 440):

„הlicoתו של גולדשטיין למאסר לידי הרגול הנגזי היתה לפיו שיקולו בגידה בתפקידו הצבאי, אם כי היתה זו הקרבה עצמית למען העניין היהודי.“.

לשאלת בית המשפט, אם הבטו „בגידה בתפקידו הצבאי“ אינו חריף מדי השיב פלגי בסוף עדותו (ע' 452):

„בגידה בתפקידו הצבאי“ מצד גולדשטיין, כפי שארתוי, אמן בטוי חריף, אבל אם חיל מוסר את עצמו לאויב מרצוונו הטוב, לפי המושגים הצבאים שלי זו בגידה, כמובן אני כלתי את עצמי בתחום ההגדירה הזאת. מבחינה צבאית גרידא גם אני בגידתי בתפקידו הצבאי. כי אני היה חפשי וכلتני להעיד לא להתחשב בתנועה החולזית, באמצעות הצלחה ובוגורל יהודים, אלא להסתחרר, היה לי ממוני רב, ולנסות למלא את שליחותי הצבאית בלבד, זו היתה שאלה של עדיפות.“.

לשאלת הנוספת, למה לא היה יכול למלא את שני תפקידיו — את תפקידו הצבאי ואת תפקיד ההצלחה — כאחד ע"י ירידת למחזרת, השיב פלגי:

„לפי השיקולים שלי חשבתי שאmite שואה על ועדת ההצלחה ועל התכניתן וקו הפעולה שראיתי בהם זיך של תקوت, וע"י הופעתו אחיש ואחזק את הקו וסכווי ההצלחה שלו. הקו — הוצאה הרכבת שעמדה מוכנה, הפסקת הגירוש והגירוש וריווח של זמן בהשמדה. נדמה היה לי או שבוה אעשה יותר מאשר אם אישר במחתרת.“.

כדי שלא, להמית שואה על ועדת ההצלחה ועל התכניתן וקו הפעולה שללה, וכדי לסייע לקו הפעולה הנ"ל, כפי שהסביר לו ע"י ק', הינו, „הוצאה הרכבת, הפסקת הגירוש וריווח של זמן בהשמדה“ (השוויה פסקה 85), מסר פלגי את עצמו לידי האויב. גם אצל פלגי — כפי שהוא אומר על גולדשטיין — היתה זו „הקרבה עצמית, למען העניין היהודי“, או ליתר דיוק — למען העניין היהודי, כפי שהסביר לו ע"י ק' (פסקה 85).

מניעו של ק' לפי גירושו

.90 מה הניע את ק' לנחותו כלפי הצנחים כפי שנagara מה הניעו ביחוד לשתי

הנשייא הלוי

הபוליות שליהן עבר בשתיקה בעודתו הראשית — החודעה לגיטטו על בואם של שני הצנחים ודרישת התיצבותו של פלאי? כדי לעמוד על הסברתו של ק', נביא להלן את גירסתו הראשונה — הדוח'ה, המזכיר את ההודעה לגיטטו, אך עובר בשתיקה (בדומה לעודומו הראשית) על התוצאות של פלאי; את גירסתו השנייה — תשוביתו בחקירה שנייה וערוב; ואת גירסתו הטופית המוגבשת — עדותו בחקירה החזרת.

בדוח'ה של ק' נאמר (ע' 71):

„רכם הראשונה חביבה אליו... שעתים אחריו פרידתנו בקרו אצל בעל הנסיך של שלו שלושת איזוריהם, שהציגו את עצםם כבלתי ושאלו מי הינו שני המבקרים ואצל מי הם בקרו...“

כשניהם באו למחזרת, בבית הקילוח, ב מגע ראשון עם מנהיגי הנוער, נראו סוכנים בפרוזדור, השנים ניטו להעלם. נסבכרי התקשר איתהן לאחר מכן וסודם בדירה פרטיה.

מגולדשטיין לא היה לנו ידיעת. מכיוון שהחשנו שהוא באסר, פניו אל קלנס הובילו על שניהם כשותפיו ובקשו את התערבותו.

קלנס הבטיח להודיע באותה מחלוקת של ה-ס'יט שעטקה תוק שיתוף עם המשרד האבאי ההונגרי בריגול הנגיד. שם ניתנה לו התשובה שההונגרים הם המפליטים במרקיה זה. על מאיסרו של גולדשטיין אמרו שלא ידוע להם דבר.

פרץ הופיע באמת כעבור יומיים. הוא היה במחבוא. הבאו אותו לרחוב קולומבו, ביהود מפני שם היה יכול להתראות עם הוריו שוויצלו מגינו קלוז'. וזה היה ב-28.6. יומיים לפני נסיעת קבוצת ברגן-בלון; היו אפילו מחשבות לטרף את גולדשטיין למשלו זה. אבל באותו היום גילו הסוכנים את מחבאו של נסבכרי ועצרו אותו.

בחקירה שנייה וערוב אומר ק' (ע' 147—154):

„לא אני הודעתו לגיטטו על בואם של הצנחים, אבל אחד מהברזי. עד כמה שאני זוכר — הנזוי ברנד. לא על פי הסכמתי. אלא על פי החלטת הוועדה, קומולי המנות, אופנברג, גב' ברנד וגוני דנו בשאלת והחליטו כך... אנחנו החלטנו להודיע לריגול הנגיד הגרמני על בואם של שני הצנחים האלה, מאוחר טמן הריגע היישן היה ידע לשלטונות אלה שם היו בארץ. נסבכרי וגולדשטיין באו אליו. הם ברחו מפני הסוכנים שרדפו אחריהם... אני חשב שהם האצחים מסטריים לוחם מלחמתם, על כל פנים יום-יום. אח"כ הם היו במחבוא. יזרו נבן — אחד היה במחבוא ואחד נעלם. החלטנו להודיע לשלטונות הארגמיגים שאנו יודעים שהם

ישם. בכך שקבענו שנוסכבר יסתתר בדירה הישנה של ברנד... בהחלט נכו... שלמחרת בבוקר ב-10 הוא נסע עם הנזוי ברנד למרכו הגיסטו בער השובבים... שם היה קפטן קלנס. אני חשב שזו הייתה התיצבותו הראשונה של נוסכבר לפני הגיסטו. נוסכבר לא הסגיר את עצמו, אלא החמסר, תוך שתוף פעולה אתו. ועל פי החלטתנו. אמרתי בעודותי שהחציחו לתפוס את נוסכבר, מפני שזו היא האמת. סוכני המשטרה הגרמנית נכנסו לדירתו הישנה של ברנד, עד כמה שאני זוכר בקשר לענין אחר, ומצאו שם את נוסכבר, אילו הגרמנים היו רוצחים לעצור אותו לא היו נתונים לו ללחץ בלי לדעת מה כתובתו. אני מתכוון לכך שלפנוי כן הגרמנים נתנו לו ללחץ כל לדעת מה כתובתו. אנחנו לא מסרנו אותם אלא את עצמן, כי עליהם ידעו כבר מאו עברו את הגבול. השאלה התקנית והמאפנית הייתה אם לנסוט להגן עליהם ועלינו על ידי היליכה לשובנברג ולהודיעו מהם יושם. ההחלטה נתקבלה אחרי שגולדשטיין געלם והוא נגע החששות שהוא נפל בידי השלטונות האונגריים. וכל זה קרה שביע ימים לפני תאריך צאתה של קבוצת ברגן-בלזן ובאמצע הצלת יהודים מגיטאות ערי השדה... אז לא היה לפניו דרך אחרת. לא בכך שהוחלט להעלם את גולדשטיין, אלא גולדשטיין געלם, ואח"כ הוחלט מה שאמרתי. נוסכבר וגולדשטיין באו להונגריה גם כדי לארכן התנגדות לגרמנים, וגם לעשות הבלטה, ועוד... שאלתי את עצמי אם קיימת עוד אפשרות שימלאו תפקידים לאחר שמן הרצע הראשן לבואם להונגריה ידעו הגרמנים וההונגרים על בואם. גם אחרי בקורס בהר-השווים יכלו להיות עוד אפשרות לארכן התנגדות, באופן עקרוני, אם כי אפשרות התהalconו חפשיט, נטענס נטענס ווסכבר בבית של ברנד, אבל יכול להיות שבמקום אותו. אינני יודע אם לא-במקרה חפסו אותו, אלא הפשו אותו ומצאו אותו — אני זכר ברגע זה, אבל יכול להיות שזכרו מיטה או פרט זה. ווסכבר נעצר. אז עצרו גם אותנו. לא בכך שאחרי מעצרו עוד עברך... אחרי שנעלם, הופיע גולדשטיין. הגיע אינני זכר אם הופיע לפני או אחרי שנוסכבר נעצר, בערך באותו תקופה. על כל פנים אחרי שהנזי ברנד נסעה לששלטונות הגרמניים להודיעו.

בחקירה החזרות ק' אומר (ע' 295—303):

„בשער גולדשטיין געלם זיאאל פלאג' הצליח לברוח, היו לנו מספר קטן מאד של אפשרויות: 1) לעזוב את גולדשטיין לגווילו; 2) להתחערב לטובתו ועיי' כך לסכן גם את הוועדה וגם את פלאג'; 3) לעזoor לפלאג' לברוח ולקבל על עצמנו כל הוצאות אסרוון של גולדשטיין; 4) לנסתות לצרף אותם לועדת הצלחה ועיי' כך להגן על שניהם כאחד ולאפשר בכלל את פעולתם

בבודפשט. שתי האפשרויות הראשונות לא עמדו, נשארו בפועל רק שתי אפשרויות: להציג לפוג' שאנו נזכיר את עצמנו למעןנו ונזוב את עברותה הצלחה, או שהוא יוכל על עצמו את הרעיון שהוא מצטרף לעבודת ההצלחה ועל כך נודיע לשלטונגה הגרמנים...

כשפלגי וגולדשטיין עזבו אותו אחרי בקורס הראשון, הופיעו בדירתה שלושה ואח"כ עוד שני סוכנים הונגריים וגרמניים כאחד וחקרו אותו על שניהם. כשלמהורת בכורבר בא פלגי אלן, שאלתו האם ידוע לו שעובקים אחריהם, הוא ענה לי ששניהם הרגישו בכך מאוז עברו את הגבול, אולם מקומות להתחמק מהם. בהמשך דבריו מטר לי דוח על שתי השילוחיות שלו — א) הצלחה, ב) הגנה והבלטה... כשפירר לי שהוא השאיר הוראות לשלו לו את המשדר מהגבול לבודפשט, לפקיד שעור להם לעבור את הגבול, החלטנו — פלגי ואני — לאור הסכנות האורובות להם לשלו מברק לפקיד זה לא להעביר לעת עתה לבודפשט את המשדר. המברק נשלה. אז לא ידענו מי הפקיד. מברק זה הגיע בסוף לידי הרוג'ל הונגרי ההונגרי, זה נודע לי כשםऋתי אחריו 10 ימים... לMahonת קבלתי הודעה טלפונית מאופנבר שבפגישת בין פלגי וגולדשטיין לבין ראשית התנועה החולצית בבית הקהילה הופיעו מספר טוכנים שעקבו אחריהם בתחום מאות ואלפי יהודים שהסתובבו אז בבית זה, ושניהם ניסו לברוח ועזו בגורף את בית הקהילה... אחריו מספר שעות קיבלתי הודעה טלפונית שנייה, הפעם מאחדו החולצים, פרץ רבס, שפלגי האלייה לבירה אולם גולדשטיין נעלם, כלומר על גולדשטיין אין ידיעות, והוסיף שיש להניח שהוא נתפס. מיד קיימנו ישיבת חירום ודנו במצב ועשינו נתח מאייד מעמיק של השאלות התכסיית והמצפוניות שעמדנו בפניהן. בזה אני חזרו להתחלה עドותי. (ע' 295). לאחר הדיוון החלטנו להעמיד לפני פלגי את שתי האפשרויות הללו — בריחתו או הודעתנו על בואם בענייני הצלחה... השערתנו הייתה שגולדשטיין נתפס, ואם כך חבריו הועדה גם כן יעצרו בשძק הימים הקרובים או השעות הקרובות. היינו מוכנים לקבל על עצמנו אפשרות זו תוך יראת כבוד לנבי השילוח הא"י, אבל מסרנו את החלטה בידי פלגי, באמרנו שהוא צריך לשילוח א"י להחליט. (לביה"מ) אם נודיע על בואם של שני שליחים א"יים שבאו מירושטא לשם מוי"מ בענייני הצלחה, ונתען שאורות בואם הייתה האפשרות היחידיה, ולאור העובדה שהשאירו את המשדר על הגבול — אולי נצליח להציג בשביב שניותם מין חסינות. לאחר שליחותם של ברנד לקושטא והמו"מ עם הגרמנים היו שמורים בסוד, הייתה אפשרות לזכור לנבי הגרמנים את האשליה כאילן גולדשטיין הסתיר מפני הונגרים את המטרה האמיתית של שליחותו. שערנו שגולדשטיין נתפס ע"י הונגרים, מפני שהסוכנים שהדרו לבית הקהילה היו סוכנים הונגריים. אחרי שהחלטנו כנ"ל, הייתה פגישה בניין

ובין פלגי בדיות ד"ר אליזבט קווץ... מסרתי לו דוח על המצב ואמרתי לו שוה הרגע שבו עליו להחליט, מפניהם שאנו זמן לדחיה, כל רגע כרוך בסכנות חדשות. חשוב פלגי: אני לא אעוזב את פרץ ולא אעזוב אתכם, אינני מוכן לברוח מכאן, כל זמן שקיימת איזו שהייה אפשרות למלא שליחותי. פלגי החליט, אמר לי שעילינו להודיעו לשובנברג — מרכז הגיסטפו — על בואם של שני השליחים ולבקש מהగורמים לשחרר את גולדשטיין שנפל קרבן לשלטונות ההונגרים. החטנו — פלגי ואני — על פעולتنا הסופית בקשר לפלגי נחליט אחר שנראתה את התגובה של הגיסטפו בקשר להודעה זו. אחד מתנו (לביה"מ) — זה היה אופנברג — נסע אל הגיסטפו. חור וחדיע לי ולידור תבריר הוועדה שהוא שוחר שם עם קפטן קלגס ושזה ביקש להפגש עם פלגי ולשוחח אותו ולקבל ממנו אינפורמציה על מהלך המומי של ברנד בקורסא, וקלגס הבטיח — א) לשחרר מיד את פלגי, ב) להעתין בגורלו של גולדשטיין אצל ההונגרים. שלחנו את אופנברג למסור דוח זה לפלגי, בקשי מאופנברג לפני פגישה זו לשאול את פלגי פעמי שניה אם הוא עדין עומד בהחלתו, כי מאוחר שהפגישה בין פלגי וקלגס נקבעה למתרת היום, יהיה לו עדין זמן לחזור בו ולברוח. אופנברג הודיע לי שפלגי הוועדה עומד בהחלתו. החטנו — תבריר הוועדה — שהנוי תלווה את פלגי לਮחרת אל קלגס. למחמת ספרה לי הנוי שלזתה באותו את פלגי לקלגס, שאכתחה לו עד שהשחיחה נגמרה, שהגורמים נתנו לו לרכת, והנוי ופלגי נסעו באותו למקומות מחבאו החדש — דירתו העובה של ברנד. היא לא ספרה לי מאיין לקחה אותו לפגישה עם קלגס, ידעתי שהוא היה במקום אחר, זו הייתה שיטתו להחליף את המחבוא. בניתוח קבלתי ידיעה מאופנברג שגולדשטיין בכל זאת הצליח לבסוף ולחתמך מרודפיו, שאחריו שהסתתר איזה יומיים — שלושה הוא התקשר עם חברי הוועדה (לביה"מ) — אין באפשרות לקבוע את היום בו קיבלתי ידיעה זו, אבל עד כמה שאני יכול זה היה באותו יום או יום אחר שפלגי חזר מהgisטפו והלך לדירתו בנה. הנזוי ספרה שקלגס בקשר מפלגי לנוהג בזירות מכתימלית, מפניהם שבמקרה שהרגול הנגיד ההונגרי יצליח בכל זאת להפוך אותו, יהיה לו קשה מאד לעשותו משחו למגע... קבלתי ידיעה מאופנברג שעذر על ידי סוכנים ההונגרים, בהםתו בדירת ברנד. אז כבר היה לנו הידע על גולדשטיין, שהצליח לבסוף ולהתקשר עם הוועדה. הנוי ואני רצנו לקלגס וספרנו לו שפלגי נעذر ע"י ההונגרים ובקשנו אותו בכל לשון של בקשה לשחררו. הוא הבטיח זאת. כן ספר לנו שהעתין בגורלו של גולדשטיין, אך ההונגרים טוענים שאין יודעים איפה הוא נמצא".

הודאת פיו של ק' מוכיחה כמה עדים שהיה לו חלק מקרים זה בחודעה לרأس הגיסטפו על בוא הצנחים הן בהתיצבות פלגי בפני הגיסטפו. הבנוו את גירסת ק'

בנוגע לפעולות אלה וכל הכרוד ביחס באוריכות וכמעט במלואו, כדי לעמוד מקרוב על הסביריו.

ההודעה לגיטטו

91. הודיעת הוועדה לראש הגיטטו על בואם של שני הצענים מתוארת בගירסתו של ק' כתערכות משונה של שני דברים: א) פניה טבעית של בני-חוטה אל-פטרונם הנאציזיט הטע לא הרוחיב את חסותו על שני חברים חדשים של הוועדה ולהציגים מידי החונגרים הרעים; ב) מחלוקת מתווכמת לרמות את הפטון-בנוגע למסיבות בוואם של שני החברים הנ"ל. שני חלקי הגירסה זוatta, וכל שכן צרופם, אינם עומדים בפני הבקרות.

א) אמנם נכון הדבר שהודיעת עמדה תחת חסות הגיטטו והבריה שוחדרו ע"י ראשי ה-ס"ס מדי פעמיים בפער ממאסטר החונגרים (פטקה 36). אבל לא הרי הברי הוועדה, הנאמנים לכו של שוחוף פעולה עם השלטון הנאצי, כהרי שני צונוגים א"יימ, קציני הצבא הבריטי, שחודרו לשטח האויב כדי לארגן התנגדות והתנגדות יהודית למשמיד. לפי גירסת ק' השתתפה הגיטטו עם הרוגול הנגיד הונגרי ברדיפה אחוריו שני הצענים, ובוורו שהותה מעונינת בתפישתם, בחקירותם לפי השיטות הנוהגות בגיטטו, במארם — ואולי בחסולם. מה טעם במסיבות אלה לפנותו לרודף הנאצי בבקשתו את גולדשטיין מידי הרודף-השותף החונגרי? מה טעם לטעם לסן את פלגי ע"י הוועדה לגיטטו ואך להביבו להתייאבות בפני הגיטטו הרודפת אותו, על מנת שקלנס, יתענין בגורלו של גולדשטיין? „הנזי ספרה שקלנס בקש מפלגי לנוהג בזהירות מכסימלית“. כדי שלא יתפס ע"י הרוגול הנגיד הונגרי; אחריו מעצרו של פלגי (שכבראה לא „נהג בזהירות מכסימלית“, כעה הטובה של קלנס), „הנזי ואני רצנו לקלנס וספכנו לו שפלגי נעצר ע"י החונגרים ובקשנו אותו בכל לשון של בקשה לשחררו; הוא הבטיח זאת“ — את כל הספור זה משמע לנו ק' בראשת רצינית, כאילו האמין בזמנו באמת ובתמים כי ראש הגיטטו — המרומה לפי גירסתו — יזרו להציל את הצענים מעשה דברו החונגרי. האם פל' ק' שבית המשפט יאמין בתמיומו זו כי הרבה?

בזמן שכך וגה' ברנד „רצו אל קלנס וספכו לו שפלגי נעצר ע"י החונגרים והתהנו לפני לשחררו“, עונה פלגי לפי הוראותיו של גרוול, ראש הרוגול הנגיד הונגרי, שפעל בתיאום מלא עם הגיטטו, עניינים כה קשים עד שניסח להתאבך, הוכרח לגלות את סודותיו והועבר לגיטטו, עם מסרנו של גולדשטיין ב-1.7. עברה כוס היסויים גם עליו. אצל חנה שנש החלה פרשת הענווים כבר ב-9.6. במשך כל החדשות שלושת הצענים הא"יימ עונו וסבלו בכתי הכלא של הרוגול הנגיד הונגרי ושל הגיטטו וחווו חילתה עמד ק' ביחסים מצוינים עם קלנס וגרוול כאחד; שניהם — לפי גירסתו של ק' (ע' 313—311) — „רצו לעוזר“ לצונוגים:

„גזרולי אמר שעמם כל רצונו לעוזר אין והוא מעין לעשות כך וכח
זעובדה שהגרמנים גם כן יודעים על הפרשה... אלה שרצוי לעוזר להם —
הינו גזרולי והמשלה ההונגרית... היו אוחדים שהיו מעוניינים לעוזר לנו,
גם קלנס בינהם.“

בין ידיעים ועוורורים אלה משני הצדדים נטחנו פניהם של חנה סנש, פרץ גולדשטיין ויואל
פלגי.

ב) „אם נודיע על בואם של שני שליחים א"יימ שבאו מוקשטה לשם משא
ומתן בעינוי הצלחה, ונטען שצורת בואם הייתה האפשרות היחידה... אויל נצליח להשיג
בשביל שניהם מין חסינות“. „צורת בואם“ — צנחתם ביוגוסלביה מאירון
בריטי, גניבת הגובל ההונגרי בסכנת נפשות, הופעתם בבודפשט בשמות בדויים ועל פי
תעודות הונגריות מזויפות, ובריחתם מבלשי הגיסטפן והרגול הנגיד ההונגרי; וכל זאת
כ„אפשרות חידה“, אחרי שברנד הוטס לקושטא באוירון שורות גרמני ואירון דומה
הועמד לרשותו של מנאם בדר בקושטא ע"י הציגות הגרמנית, כפי שקי ידע (עדות בדר
דוח ק. 66 ; עדות פלגי, להלן). מי פרי ימין בספר זה אויל? וכי מצוין
ב„חabolah“ זאת העיז ק' לשלווח את פלגי לטור לע הגיסטפן, מוסך שהוא לו שיטה
משלו — ולאו דווקא השיטות הנחות בבית משפט ישראלי — „לבקר את האמת?“

פלגי אמר בעדותו (ע' 406—407, 432—434):

„ק' בא, עשה את האגליות של המצלב... ארבע אפשרויות... ד) לעשות אייזו
פעולה בגוף לכל הגיון שעולמה להצלחה — לילכת לגרמנים, לגייסטפן,
להציג את עצמי כשליח הסוכנות היהודית, שבאות מה האמת בתפקיד
הפנטסטי שאיזה יהודי בשם ברנד הביא על שולחן הסוכנות ואני איש
מאמין בה... שאלך לגיסטפן, אספר את ספרוי אומר שאני שליח הסוכנות
היהודית לאוכל הצלחה, שאציגך לפועלות הוועדה, ומהיה הצלחה בחזלותם
וגורלי כנורלם. בזה סיכמנו. ק' הילך... היה מרים על כך שמנחם בדר
יצא למ"מ להונגריה, لكن היה אייזה יסוד לתקווה שספרוי לא יהיה יותר
mdi מדומה אעפ"י שאמונתי לא היה שaczlich. נכון שבדר היה צריך
לבוא בדריך רשמי, כמו שברנד נסע רשמי, אבל בדר לא בא. אמרתי
שהסוכנות שלחה אותו לראות במכו עני מה נעשה, גם לדבר עם הגרמנים.
בזה רציתי לשכנע את קלנס... גם הם נשלח לאנגליה לצורה דומה...
שיםkol הדעת היה זה משתק וא-בנק, אם אפסיד — אשלם בחיי, ואם
aczlich — ארוית הרבה מאד.“

עד כמה שפלגי מתחייב להציג את הליכתו לגיסטפן כהרתקה נועזת, הריחו מודה כי,
אמונתי לא הייתה שaczlich“; פקוותו הנມיצת לגולדשטיין שלא להשתף בצד זה,

אלא לבירות מהונגריה ("רציתו שלפהות הוא יינצל") (להלן), מוכיחה — נוספת על כל האמור לעיל בפסקאות 88—89 — מה חשוב באמות פלגי על סכוי התייצבותו.

אשר לך — איזנו מאמין שהוא קיוות, העינו או החכו מעולם לרמות את ראש היגיון בסיפור המגותח, ש„מכר" אותו לפלי וניסה פעמיים (ר' להלן) למכוון לגולדשטיין. בין ק' וקלגס הייתה היתה הבנה הדידית, המבצת צם מתשובותיו של ק' לבית המשפט בסוף עדתו (ע' 313):

„לגייסטפו ספֶרנו שאמשדר לא היה עניין של רוגול, אלא עניין של המומ"ם עם קושטה. זה היה-CSKLGOS שאל אותו איזה מין שליחים הם אלה... איזני חשב שהאמין שזה לא רוגול, הוא ידע שזה רוגול, אבל העמיד פנים. היו אחדים שהיו מעוניינים לעזור לנו, גם קלגס בינהם, אחרת היה עוצר אותנו מכך, היה ברור שאנו מעורבים בפרשה. כשהאייכמן סרב להביא יהודים מקללו, פניתי אל קלגס. היה אחד המעוניינים לעזור לנו, התעורר אצל אייכמן במאו ביוני".

קלגס היה מעוניין לעזור לך, משום קשריו שתוף הפעולה הקיימים. אבל קלגס לא היה מעוניין לעזור לצנחים.

מי הודיע לגיסטפו
92 מי הודיעו לקלגס מטעם ועתה התקשלה על בוא הצנחים? בחקירה שתי וערב השיב ק' על שאלה זו:

„לא אני הודיעתי לגיסטפו על בואם של הצנחים, אבל אחד מחברי. עד כמה שאני זכר — הנזוי ברנד. לא על פי הסכםתי, אלא על פי החלטת הוועדת. קומולוי המנות, אופנבר, גב' ברנד ואני דנו בשאלת ההחלטה כך... אנחנו החלטנו להודיעו... אחריו שנעלם, הופיע גולדשטיין... על כל פנים אחריו שהנזוי ברנד נסעה לשיטונות הגורמים להודיעו".

ואילו בחקירה החזרה העיד ק':

„אחד מתנו (לביה"מ) זה היה אופנבר — נסע אלagiisstapo. והוא הודיע לי וליתר חברי הוודה שהוא שוחר שם עם קפטן קלגס ושותה בקש להפגש עם פלגי... ושקלגס הבטיח... שלחנו את אופנבר למסור דוח' זה לפלי".

שנוי זה מגבי ברנד לאופנבר — מנין? אין ספק שאחריו תשובותיו בחקירה שתי וערב נודע לך, מפני הגבי ברנד שעם כל רצונה לסייע לו בעודותה (ר' להלן) — את הגירסה שהיא היא שהיהודים לגיסטפו על בוא הצנחים אינה מוכנה לאשר. על כן נאלץ ק'

בחקירתו החזרת להחליף את הגב' ברנד — באופנברג. וכן העידה לאחר מכן הגב' ברנד (ע' 619):

„אופנברג הוא שקבע עם הגermenim שבאי את פלגי לחר-השובים. אני לא דברתי על כך עם הגermenim. אף פעם.“

איןני מאמין שאופנברג הוא שהודיעו לקlegs על בוא הצנחים. אופנברג היה גובר הוועדה, ובאותם הימים היה עסוק למלטה מהראש עם קהל היהודים שכאו על בית הקהילה כדי למסור את רכושם — כסף, מطبع זה, זהב ותכשיטים — חומרת מקום ברכבתה. אופנברג לא היה איש שנרג לשאת ולחת עם הנאצים. ק' גב' ברנד הם שקיימו את המגע היישר עם קלנס וחבריו בתקופת הנדונה. ק' העיד (173):

„לגרמנים לא היה מגע עם חברי הוועדה חוות מרנד וממניג, וכשברנד נסע — עם גב' ברנד ואח'כ' אתי ובתקופה יותר מאוחרת עם המתנדס ביס“.

(השו גם עדות גב' ברנד, 633). המגע „הפוליטי“ עם הצמרת הנאצית היא מאוז ומתמיד תפקידו העיקרי של ק'. ההודעה לראש הגיטטו על בוא הצנחים לא היתה עניין כספי או שגורתי, אלא תפקיד „פוליטי“ עדין ביותר — לפי גירוש ק' לא פחות ולא יותר מאשר להוביל את ראש הגיטטו שלו, וגם אם לא קיבל את גירושו זו כאמור — „להסדרו“ את העניין המסתוכן של מגע הוועדה עם הצנחים. ק' אמר לגב' סגש (ד/ 30):

„מסוכן בשבייל? אך ורק בדברים מסווגים היו עם הגיטטו.“

אם לא הגב' ברנד הודיעו לקlegs על בוא הצנחים — ואני מאמין לה שלא היה היהודיה — אין ספק ק' ולא אופנברג היה המודיע. הודיעו זאת, שיצרה את ראשית המגע בין ק' וקלנס בעניין הצנחים, היה/markor כל הפוענות. טبعי הדבר ק' נרתעת בחקרות שתוי וערב מהשאלת אם הוא החודיע לגיטטו על בוא הצנחים, והשיב: „לא אני, אבל אחד מחברי“. על השאלה, מי מחברים, השיב: „עד כמה אני זוכר — הנזוי ברנד“; ולהלן: „גולדשטיין הופיע אחריו שהנזי ברנד נסעה לשלטונות הגermenim להודיעו“. אחרי סרובה של הגב' ברנד לאשר עדות ואת גותג ק' לפי הכלל הבדיקה „הרוצה לשקר ירחק עדותו“ והטיל את ההודעה על שכמו של אופנברג, היושב בוניה.

ברור שק' נאמן ה„הגנה“, שהצנחים נשלחו אליו באופן אישי (פסקה 82), אינו יכול להסתתר לא מאחוריו אופנברג ולא מאחוריו הגב' ברנד ואף לא מאחוריו ד"ר קומולי המנוח או „המלחט הוועדה“, כדי להapter מאחוריו המשפטית והמסורתית המלהה להודיעו בגיטטו, ואין נפקא מינה אם הודיעו בעצמו או ע"י שלית. פרט זה אינו חשוב אלא כאחת הטענות רבותות לכך ק' מסביר את האמת בזוגע למגע עם קלנס בעניין הצנחים.

העלמו של גולדשטיין
93. המנייע העיקרי והישיר להודיעתו לקלגס ולחתייבותו פלגי בפני הגיטטו לפី דרישת ק' היה לפי גירסת ק' החשש שגולדשטיין נאסר ע"י ההונגרים, ותכליתו שני העצדים הנ"ל הייתה לפחות גולדשטיין ולהתגנ ייחד עם זה על פלגי ועל חבריו והועדה כאחד באמצעות הגיטטו. לפי עדות ק' נעלם גולדשטיין במשך 2–3 ימים ולא הופיע אלא אחרי שנשלמו כל העצדים החשובים בעזון – החלטת הוועדה, פגышת ק' עם פלגי בדירת קורץ, החודעה לקלגס וחתיכובתו של פלגי. העלמו של גולדשטיין מניע עיקרי ויישיר לכל הפעולות הנ"ל עובר כאות השני בכל הסברותיו של ק', מהדוח'ח וחקרת השתי וערב ועד לתקיימה החזרה, בה מגיע הטבר זה לשיא בטינו:

„כשרץ גולדשטיין נעלם ויאאל פלגי הצלחה לבירות, היו לנו מספר קטן מאי של אפשרויות... קבלתי חודעה טלפונית... מאחד החלואים, פרץ רבס, שפלגי הצלחה לבירות, אולם גולדשטיין נעלם, כלומר על גולדשטיין אין יידעות, והסביר שיש להניח שהוא נהפט. מיד קיימנו ישיבת חירום ודנו במצב, ועשינו נתח מאי עמוקיק של השאלות התכסייסות והמאפניות שעמדו בפניהן... אחרי הדין החלטנו להעמיד לפני את שתי האפשריות הללו... השערתנו הייתה שגולדשטיין נהפט, ואם כך, חברי הוועדה גם כן ייעצרו... היינו מוכנים לקבל על עצמנו אפשרות זו ועוד יראת כבוד לגבי השליח הא"י, אבל מסרנו את ההחלטה בידו של פלגי, אמרנו שהוא צריך כרך כשליח א"י להוילט... פלגי הוחלט, אמר לי שעלוינו להודיע לשובנברג – מרכו הגיטטו – על בואם של שני השילחים ולבקש מהגרמנים לשחרר את גולדשטיין שנפל קרבן לשלוונו ההונגריים... ואונבר נסע אל הגיטטו. חור והודיע... שקלנס ביקש לשוחח עם פלגי... והבטית... א) לשחרר מיד את פלגי, ב) להתענין בגורלו של גולדשטיין אצל ההונגרים. שלחנו את אונבר למסוד דזיה זה לפלגי. בקשייתו את אונבר... לשאול את פלגי אם הוא עדין עומד בחחלתו, כי מאחר שהפגישה בין פלגי וקלנס נקבעה למהרת חיים, היה לו עדין זמן להזור בו ולברוח... פלגי חודיע עוזם בחתלהו... למחורת ספרה לי הבני שליטה באוטו את פלגי לקלגס... שחיכתה לו עד שהפגישה נגמרה... ונסע באוטו למקום מחאו החදש... בניתם קבלתי דיבעה נאונבר שגולדשטיין בכל זאת הצלחה לבירות. שאחרי שהסתחר ארזה יומאים – שלשה הוא התקשר עם חברי בועדת. (לביה"מ) אין אפשרות לקובע את היום בו קיבלתי ידיעת זו, אבל עד כמה שאני זוכר זה היה באותו יום או יומ אחר שפלגי חור מהגיטטו.“.

הוכת למלחה מכל ספק כי גירסה זאת – גירסתו הסופית והשלולה של ק' – בשקר יסודה. הוכת שגולדשטיין היה בדירת קורץ בו בעבר שהתקימה השיחה המכרצה

בין ק' ופלגי. לא זו בלבד שכן אמת בספרו של ק' ששלוח את פלגי לתוך לוע הארץ של הגיטטו כדי להציג את גולדשטיין מצפוני ההונגרים, אלא הוכח היפוכו של דבר — ק' ניסה לשולח גם את גולדשטיין — יחד עם פלגי — ללוע הארץ, בדרשו בדירתו קורץ שנייהם יתיצבו בפני הגיטטו, ורק הזרות להתנגדותו הנמרצת של פלגי ניצל גולדשטיין — לפי שעלה.

(א) טרם נפנה לעדויות המכיהות את הדברים האמורים על בורים, נסיף לבדוק (בחומר לפסקה 91) את עצם גירושו של ק' בנזון זה. נראה כי, "בנתונה תמאד מאד עמוק של השאלות המכיסיות והמצפוניות" שכח ק', בין היתר, נקודה קטנה אחת: הוסר האפשרות להודיע לגולדשטיין על החסר הבוגרי של ק' ופלגי לבואם של שני הצעננים-שולחים. אילו בעת ההודעה לקלוגס והתייאשו של פלגי ומaza גולדשטיין באמת במאסר, כפי שה' "שער" לפירוטו, היה נחקר לא רק ע"י ההונגרים אלא — מה שהיה קרוב לוודאי — גם ע"י הגיטטו, כיצד היה יכול בהתאם את טפירו לסתורם (ושל ק' וחבירו הוועדה) עלול להתגלות מיד ולהמיט אשון על גולדשטיין ופלגי (אם לא על ק' וחבירו הוועדה) גם יוזה. אפשרות התיאום בין פלגי וגולדשטיין הייתה תנא מוקדם לכל נסיוון להוביל את הגיטטו שלו, בගירסת ק' (ראה גם להלן עדותו של פלגי על החשיבות המכרצה של תיאום ספורי חנקרים). נקודת תורפה זאת בלבד בගירסתו של ק' מוכיחה את חוסר אמיתיותה.

נפנה עכשו לעדויות יתר עדי ה证实, מתוךו של ק', בפרשנו זו.

(ב) עדותו של יואל פלגי הייתה מושתת, בחלוקת, על טיעות הדוח שלו למפקדה הבריטית (מו Zag 40), טיעות שהובقتה על ידי בבודפשט ב-15.4.45 והמהווה את הדוח'ה המוקדם ביותר של העד שבא לידי ביטחון בית-המשפט. פלגי העיד (ע' 455) שלפני מתן עדותו במשפט והראה את הדוח'ה הנ"ל שנית ורענן ממנו את זכרונו. כמו כן הוא העיד (ע' 454) :

"התוכן של מזגן 40 הוא נכון".

מזגן 40 מהווה איפוא חלק בלתי נפרד של עדותו בשבועה של פלגי במשפט זו.

במזגן 40 נאמר בין היתר :

"הגענו לבודפשט ב-20.6. במשר תימם הראשונים הכרנו את המצב הקיים. ב-23.6 הרגשותינו שמתפקידם עלי. הצלחתי להעלות. לਮחרת היה חפות בפנסיוון קורזו — מקום מגוריו של ק' — בו חפשו שני מרגלים... נסיתי לשחק משחק גועז וכמעט הצלחתי בו. הסכמנו עם זונס (כינוי של פרץ גולדשטיין) שהוא ייעלם, כדי שלא יוכל להשתמש באחד מאתנו נגד

משנהו. שלחתני מברך לכתחובה (הידועה) לעצור את המשדר מצד היוגוסלביה, אם אין זה מאוחר. ואני בעצמי התיצבתי בפני המחלקה הפלוטית של הגיסטפו".

בדביו על תקירתו ע"י הרוג הנגדי ההונגרי, שנמשכה 4 ימים מיום מעטו (30.6.27.6—), ועל השערתו שגס גולדשטיין נעצר, אומר פלאי במרוצ 40:

"הואיל והסכמתי עם ז'ונס (גולדשטיין) שבמקרה של מעצר נפטרו הודהה זהה, ידעתם שהגננתנו לא תהיה רעה".

עדות זאת של פלאי מאשרת לא רק את כל האמור לעיל (א) בנוגע לצורך התיאום בין פלאי וגולדשטיין, אלא חורשת כלל את גירושו של ק' בנוגע למסגר המשער של גולדשטיין בעת התיצבותו של פלאי. גולדשטיין לא "געלם", כעדות ק', אלא, הסכםנו עם גולדשטיין שהוא ייעלם, כדי שלא יוכל להשתמש באחד מהחדרים נגיד משנהו. "העלמו" של גולדשטיין לא היה טיבח, אלא תואאה של החלטת התיצבות.

מה שסוכם ע"י פלאי בקצירה בדו"ח מוצג 40, פורט בither הרוחבה בספריו מוצג לה"ה (ע' 125—123). גירסתו המלאה של פלאי היא ק', החיצ' ששני הצדדים — פלאי וגולדשטיין — יחד יתגיבו בפני הגיסטפו, אך הוא — פלאי — סרב לסכן את חברו הצעיר ולשתפו בצעוד זה, והחליט להתייצב לבדו, וכי על גולדשטיין להעלם ולזאת את הארץ. חاور זה של השיחה המכברעת עם ק' בדירת קורץ הובא לתשומת לבו של פלאי בחקירות שתי וערב (ע' 433) ולא הוכחש ע"י העד, כפי שהכחיש את נכונותם של קטעים מסוימים אחרים של ספרו, אלא מענטו היחידה היה כי גולדשטיין לא היה נוכח בשיחה זו; אך בנוגע לתוכן השיחה הנ"ל בין ק' לפלאי אין כל נפקא מינה אם גולדשטיין היה נוכח בה או הגיע לדירת קורץ, כעדות פלאי (להלן), רק אחריו שק' הלהן. האצתו של ק' לפלאי, כפי שהיא מפורטת בספריו (ע' 123—124), כוללה את פלאי וגולדשטיין גם יחד:

"אני ישבח עם ישראל לדzon במאכז. היו שתי הנחות קרובות לאמת: אחת — נתעורר אמון של הגרמנים במשא-ומתן; שניית — יתכן שנודע להם כי אנחנו עברנו את הגבול מיוגוסלביה. הם יכולם לקשור את שנינו הדרבים בזורה הפשטוה ביותר: שני חבליים — מרגלים פרטוניים עמודים תחת חסותיהם 'שותפים' שככל כוונתם להוליך שלול... ההצעה שאחנו נופיע בקשרים ומוחוקים היהת לפאי כל השיקולים הצעה טובת מאוד לפחותנושתי השאלות גם יחד. הגרמנים ודאי שעינם יודעים עליינו יותר מזה שעברנו את הגבול. ובכך, עליינו להתייצב ולטפר וכוכו... בעצמנו נתן את התשובה איך באנו ולמה באנו... הסיקום היה: אני אופיע לפאי הראשי הגיסטפו... התנגדתי להשתתפותו של פרץ בצד זה. היו שתי סיבות להתנגדותי: ראשית — גילו הרה. לא יתואר שהטוכנות תשלח בחור צער

להפקיד כזו. והשנייה — הייתה בוטה שנעמדו לפני חקירת שתי וערב, בה אין שני אנשים מסווגים לספר שקר בהתאם מוחלטת, ומן הנמנע שחווק ניסטפו מנוסה לא גלה איזו סתרה ביניהם. סוכם שנודיע כי השני נעלם ולא נודע עקבותיו. פרץ יצא לגור באשר ימצא, ואני לא אדע עליו ולא כלום, ואז לא אוכל בשום פנים ואופן לגלה את מקומו".

בஹמשך (ע' 125) בא תואר השיתה בין פלגי וגולדשטיין, המתאים לעדותו המפורשת של פלגי (ר' להלן):

„פרץ התנגד לפקידת. בפשטו אמר: ...הכיצד ישא פניו לחברים, אם הוא יחוור בלעדיו. כלומר, לאחר שאני אכשל — והדעת נותרת שאכשל; כי כמה זמן יהיה פועל 'בלוף' כזה? ... פניתי אליו בלשונו בלאיה ביניינו: אמגנס לא נקבע מי הוא המפקד במשלוות ההונגרית, אך עד היום אני הייתי המפקד בפועל. חזור ואמר לחברים כי קיבל פקודה ממי ואני אחראי לפקודת, אם לחיים ואם למוות!'"

גם תואר הדברים במאמרו של פלגי במוzeug מ', ע' 417 מתחאים לבדוק לגירסתו זו. אמגנס פלגי טען בעדותו (ב' 76) שהוא אחראי לדיווק הנסוח של העורך, מר גלעד ורובל, שפרש את המאמר הנ"ל בשם יואיל פלגי ובашורה. אך גלעד ורובל העיד (כ"א, 36—38) שקבל את המאמר הנדון של יואיל פלגי מהסוכנות היהודית (או מהמוסד לעלייה), שלא שינה את העובדות, שהספר מסר לפלגי במהדורה הראשונה ולא נתקבלו ממנו תיקונים למאמרו, ושמהamar נדפס גם בשתי המהדורות הנוספות ללא כל תיקון. גם פלגי בעדותו (ב' 76 ואילך) לא חלק על תוכן הקטע הנדון בכלל, אלא רק על אי אלו בטויים שאינם נוגעים לעיקר הדברים העומדים לדיוון ברוגע זה. הקטע הנ"ל הוא בזה הלשון:

„את הלילה, אוֹר ל-23 ביוני, בילינו שוב במלון. למחזרת הלכנו שוב לבי庫ר אצל יישראַל ק'. ואחר כך למשדרי הקהילה. הרגשנו שעוקבים אחרינו. ניסינו להתחמק בדרכיהם שונות ולהפgesch עם יישראַל. בינויטים נודע לנו שערכו חיפוש בפנסיון בו הוא מתאכסן. מחששים שני מרגלים. מיד נפגשנו אותו ודנו במצב. הוא הצעיר שכדי להמלט מן ההונגרים, שבלא ספק יתפסנו בזקdam או במאוחר יותר איזו אותנו כמרגלים — ולהסגר את עצמנו לגיסטפו. נוכל לומר שאנו שליחי הסוכנות ובางו להמשיך במסא-ומתן שהתחילה בו יואיל ב. בקשושה. מפנה מפתיע זה עשוי להחיש את שליחת השיירה לספריד ולהפסיק את הרדייפה אחרינו. חידוש המשא-ומתן על ידיינו יכול לאروم גם לריווח וכן-נוסף. אמגנס אנו מוסרים עצמנו לידי הגיסטפו, שיחקרנו קשות ואולי יענוגנו. אם ניכשל בלשונו, או אם יודע להם שמאן דבר על תפקידנו האמתי — לא נמלט מצפוניהם. התנגדתי להשתפות פרץ בעניין זה. רציתי שלפוחות הוא

יינצל. הוחלט שפרץ יצא את הונגරיה ואני אומר שנעלם ואני יודע היכן הוא".

גירסתו העיקרית של פלגי בכל כתביו (מוצגים 40, ל"ה ו-מ') היא, איפוא, שעל העלמו של גולדשטיין הוחלט רק כتوزאה מוחלטת והחיצבות בפני הגיסטפו שלפניהם לא עמדה כל בעית העלם לדין, שהצעת ק' להתייצב בגיסטפו הופנתה מלכתחילה לשני הצונחים, שגולדשטיין אף רצה להצתרף לפלגי ולהתייצב יחד אותו, ושפלי הוא שותגננד להתייצב גולדשטיין ונתן לו פקודה להיעלם ולעזוב את הונגראיה.

כדי שלא להזים בכל וכל את עדותו של ק' במשפט זה, ניסה פלגי עדותו לשלב גם את עוני „העלם“ הקודם של גולדשטיין ולהרכיבו כנטע וזה על גורומו הוא — נסיוון שלא עליה יפתח בהקרית שני וערב הוודה פלגי (ע' 426) :

„שהחתה עם ד"ר ק' על המשפט ועל עדותי במשפט. רעננתי את זכרוני בעורתו... השווינו את זכרונו.“

בעדותו הראשית סייר פלגי דבר שלא הזכיר מעולם, לא במוצג 40 ולא במוצג ל"ה ולא במוצג מ' — שאמנם, „גולדשטיין נעלם“, לא ידענו מה קרה له, ק' והשש שתפסו אותו, חשב שאולי ההונגרים“ (ע' 406), ובשבאותה פגישה בדירת קורץ, בה הוטכם בין ק' ופלגי על התיצבותו בגיסטפו, הופיע גולדשטיין רק אחריו שקי' אלך (ע' 407). אך גורומו המקורית והעקביות של פלגי ממצבצת גם מתחת לכסי שטחי זה. בע' 407 ממשיך פלגי בעדותו :

„ק' תלך. המשכתי בישיבה עם המחרתת החלוצית... תוך ישיבת זו בא גולדשטיין... לי היה ברור שאם יצא לדרכ' זואת, הליכה לנורמניט, לנשות לשחק את המשחק המסוכן הזה, נוכחות אדם שני היה לא לעזרה אלא בעכרונו. ברור היה לי שוגם אותו יוכלי הגרמנים לחפות בשקרים ביחס לסייעו שאספר לזהם, אבל אם שנינו נימצא בידם, אין לנו סיכוי למכוריהם להם את הסיפור. لكن ברגעוד לרצונו (של גולדשטיין) ונוכח התנגדותו החוריפה סיכמתי אותו שעליו לעזוב את הונגראיה... למחרות בוקר עלייתם למפקחת הגיסטפו ייחד עם הנזוי ברנד.“

ובהקרית שני וערב (ע' 433) :

„יתכן שלא נזכר בספר (מוצג ל"ה) במפורש שגולדשטיין נעלם. גולדשטיין לא היה בשיחה זו בה הוחלט על החלטה לגיסטפו. אשר לתיאור (מוצג ל"ה בע' 119—125) גולדשטיין לא היה בשיחה זו עם ק'. ישתי שעתן ארכות בדירה זו, גולדשטיין הופיע באיזה שלב של שיחתי עם המחרתת; כשחשקל נעשה, גולדשטיין לא היה, גולדשטיין הגיע לדירה כשחוידין זהה

ונגמר והדינונים בכל מיני שאלות אחרות ונמשכו — תהליכת הגיסטפו לא היתה העיקר... כשלודשטיין הופיע בחדר, הנימוק בוגוגע למאסר נפל".

אעפ"י שהנימוק בוגוגע למאסר נפל", לא חל כל שינוי בתכנית: ההודעה על בוא האנונדים נסקרה לקלוגן, ופלגי החיצב בפניו הגיסטפו. משמעו שהנימוק" לא היה נימוק להחלטה שתתקבלה ע"י ק' ופלגי בדירת קורץ.

ג) פרץ רבס הוא יהודיע לו שגולדשטיין נעלם ושיש להניח שהוא נהפט. פרץ רבס נקרא עד התביעה והעד (ע' 593, 600—601):

"הפגישת... בבית הקהילה לא התקיימה... הלכתி לשם. לא מפגשתי את האנונדים... את פלגי ראיתי בפגישה המפקחת החלוצית בירית גב' קווץ. היהת שם גב' ברנד, ד"ר ק'... ועוד. גם גולדשטיין בא לשפט". "ביבת העקליה... הנזוי ברנד היהודי שעלוינו להסתמל. לא ראיתי את פלגי וגולדשטיין און. בפעם הראשונה ראייתי את פלגי בדירת קורץ, וכן קזר אה"כ. בinctים לא עשית שום דבר בקשר לפלגי, אלא עמדתי בקשר עם גב' ברנד וחיכיתי להחפתחו הזרבים, להזענה ממנה... לדירת קורץ באתי... לא יוזד עם פלגי. אני חושב שפלגי היה שם כסבאתי. גולדשטיין לא היה שם. אני חושב שהוא בא יותר מאוחר... השיחה נמשכה שעות. אני חושב שבמשך המשיחה נכנס גולדשטיין. אז עשית עם שנייהם הכרה וראשונה... את גולדשטיין. ראיתי פעם וראשונה אצל קורץ, אינני בטוח אם ראיתי שנית... חז' מדבריט שהוכרתי (העד חזכיר שתי פגישות נוספות עם פלגי) לא היה לי קשר עם עניין האנונדים... אינני יודע איך גולדשטיין הגיע לקורץ. לפני שבא לקורץ לא ידעתי لأن גולדשטיין נעלם. נשאותי בקשר עם גב' ברנד. היא יהודייה לי לבוא לקורץ".

פרץ רבס לא היה אפוא לך, כעדותו של הלה, "שפלי חצilio לברות, אוולם גולדשטיין נעלם... והויסק שיש להניח שהוא נתפס" לעומת זה מאשר העד רבס את עדותו של פלגי שגולדשטיין היה בפגישה בדירת קורץ — כלומר לפני ההודעה לקלוגן ולפני החיצובתו של פלגי.

ד) גב' ברנד העודה (ע' 620—622):

"הפגישה עם החלוצים הייתה בעבר, למחמת נסע אופנבר להר-חשובים. ק' סיפר לי על הפגישה של הערב, או באומו ערבי או למחמת בובוקר... כל הרעיון שפלגי ילק' לגרמנים נבע מהמצב שלא ידענו אז מה עם גולדשטיין. כשאומנבר תלפון לי, כבר היהודי גולדשטיין על המזאנו. ק' כבר ידע על המזאנו של גולדשטיין, וזה היה כבר ידוע בשעת פגישה ק' עם פלגי חילוצים. אני חושבת שק' אמר לי זאת. אינני זכרת אם אמר לי שגולדשטיין היה

בפגישתך. כי אמר לי זו את אותה פגישה שנטעתי אותו אז ושהיתה או בערב או למחרת בבוקר, כאמור. איפה נמצאה גולדשטיין, לא אמר לי כי. רק אמר לי שהוא התקשר, שהודיע על המצאנו.

על אף חמלויות חמלויות ש, כל הרעיון שלגויילך לגרמנים נבע מהמצב שלא ידעו אז מה עם גולדשטיין" מגלת עדותה של הגב' ברנד את האמת בפרט מכיריע: כי כבר יזע על המצאו של גולדשטיין בשעת פגישתו עם פלגי אצל החולציט בדירת קורץ, ככלומר: לפני החודעה לקלגס (אלא אם כן קדימה החודעה זו — ברגעם לגוריהם של כי והגב' ברנד — לפגישה עם פלגי בדירת קורץ) ואין צורך לומר לפני התיצבותו של פלגי בפניו היגיטטו.

על יסוד כל החוכחות הנ"ל הנני משוכנע כי עדותו של כי, המסבירה את התיצבותו של פלגי בפניו היגיטטו בהיעלמו של גולדשטיין ובחשש שנאסר ע"י ההונגרים, היא עדות כובבת. אני משוכנע שקי ידע בעת שיחותו עם פלגי בדירת קורץ שגולדשטיין לא נאסר והוא בן חורין כמו פלגי; כי דרישתו של כי בדירת קורץ היה שעני הצענותם יחדיו יתיצבו בפניו קלגס; וכי סרובו של פלגי להענות לדרישתה זו ביחס לגולדשטיין הביא לידי, "פשרה" בין כי ופלגי, לפיה יתיצב פלגי לבדו בפניו היגיטטו וגולדשטיין יוחבא ע"י כי וחבריו יוברחו מהונגריה בהקדם האפשרי.

מן החודעה
94. קבענו ב„לוח הזמנים“ (פסקה 83) כי זמן החודעה של כי לקלגס על בוא האצנחים אינו ידוע. בחקירה החזרה העיד אמר כי:

„פלגי החליט, אמר לי שעליינו להודיע לשובנברג — מרכו היגיטטו — על בואם של שני השלחמים ולבקש מהגרמנים לשחרר את גולדשטיין... החלטנו — פלגי ואני — שעל פעולתנו הסופית בקשר לפלגי נחלה אחרי שנראה את התגובה של היגיטטו בקשר לחודעה זו... ואוניבך נסע אל היגיטטו. חזר לחודיע וככى.“

אר עדות זו היא כה רוויה שקרים יסודים (שלגוי החליט „לבקש לשחרר את גולדשטיין“), שאוניבך הוא שנטע עם קלגס, ועוד) עד שאין לי כל אמון בכךן החודעה לקלגס (בין הפגישה עם פלגי בדירת קורץ והתיצבותו) לפי הගירסה הנ"ל. סימנים רבים מעדים על כך שהודעתו של כי לקלגס על בוא האצנחים קדמה לפגישתו עם פלגי בדירת קורץ. פלגי לא ידע על טמי החלטות הנפרדות שקי העיד עליהן — החלטה מסוותה ראשונה של כי ופלגי להודיע לקלגס ולראות את תגובתו, והחלטה סופית להתייצב; לפי גירסת פלגי הוחלט בדירת קורץ על התיצבותו למחרת לפני היגיטטו, והוא לא. יתר על כן, לפי גירסת פלגי (עדות 408, מואג ל"ה, 127) הוא נסע למחרת בשעה 10 בבוקר בלוקית והגב' ברנד לגיטטו; גירסה זו אושרה גם ע"י כי בחקירת

שתי וערב, בה אמר :

„בוחלת נכון של מהורת בוקר ב-10 הוא נסע עם הנזוי ברנד למרכז הגיסטפו.“

אך אחרי חקירות החוורט, בה הרבה ק' בעולותיו של אופנברג שbow צעו בין הפגישה בדירת קוץ' והתייצבותו של פליי („אופנברג נסע אל הגיסטפו, חור וחודיע לי וליתר חברי והועדה שהוא שוחר שם עם קפטן קלס וכו'. שלחנו את אופנברג למסור דו"ה זה לפליי, בבקשתו מאופנברג לפני פגישה זאת לשאל את פליי פעמי שנייה וכו', אופנברג חודיע לי שפליי חודיע וכו'“) — נאלצה הגב' ברנד בעודותה לדוחות את התיצבותו של פליי לשעות אלה"צ :

„נסעתי אותו להר השובים. במכונית של... אופנברג נפגש בענין וזה פעם אחד עם הגרמנים שם לפני שהבאתי את פליי... הפגישה עם החלוצים היהת בעבר, למחמת נסע אופנברג להר-השובים... פגשתי את אופנברג רק כשהוא אליו עם פליי וזה היה כבר אחורי שהוא (אופנברג) היה על הר השובים. כשהיהתי בבית לאורה ה策רים, טלפן לי אופנברג ממועד הקhilah שיבוא עם פליי ושלח עלוות עם פליי להר השובים, שקבע פגישה בשירות הבטחון של הגרמנים... אחריו-ה策רים באו אופנברג ופלוי אליו כנ"ל“ (ע' 621—620).

סתירה גלויה זו בוגע לזמן התיצבותו של פליי מוסיפה לערער את כל הסיפור על הנעשה בין הפגישה בדירת קוץ' והתייצבותו.

יש לציין שבדו"ח ובחקירה שתי וערב אין ק' מזכיר כלל את הסכמתו של פליי להודעה לגיסטפו. בדו"ח (עליל) נאמר :

„גוסבר התקשורת אתנו לאחר זמן וסודר בדירה פרטית. מגולדשטיין לא היהת ידועה. מכיוון שהחשנו שהוא במאסר, פניו אל קלס, והודיעו על שניהם כשותפינו ובקשנו את התערבותה.“

בחקירה שתי וערב (עליל) אמר ק' :

„אנחנו החלנו להודיע לריגול הנגיד הגרמני על בואו של שני הצענחים האלה, לאחר מכן הגיעו הראשון היה יזוע לשולטנות אלה שהם בארץ... החלטנו להודיע לשולטנות הגרמנים שהוא יודעים שהם ישנים... אנחנו לא מסרנו אותם, אלא את עצמנו, כי עליהם הם ידעו כבר מזמן עברו את הגבול.“

מהקטעים הנ"ל מתබל הרושם שההודעה לקלס על בוא הצענחים הייתה פעולה חד-צדדית של „הועדה“, ללא נתילת רשות קודמת מפלוי.

נראים ודברים שהודיעו של ק' לקlös על בוא הצנחים קדמה לפגישתו עם פלגי בדירת קורץ, ושאולטימוטם שק' החיג לפליי בדבר התיצבות שני הצנחים בפני עצמם היהת תוצאה מדרישתו של קלגן. אפילו נגיה שק' רץ אל קלגן מוחוד בהלה ראשונה בעקבו אחריו שני הצנחים בבית הקהילה ושמונולדשטיין אין ידיעות, ומתוך השש רגעו שם נאסר „אםvr“, חברי הוועדה גם כן ייעצרו במשך הימים הקרובים או השעות הקרובות” בעדותו, הרי בעת התקשרו של גולדשטיין עם הוועדה והופעתו בדירת קורץ אי אפשר היה להסביר את המעשת. אחרי שק' הודיע לקלגן על שני הצנחים היה עליו להביאם לידי התיצבות.

אין צורך להזכיר בוגע לזמן ההודיעה לקלגן. אם ק' הודיע על בוא הצנחים אחרי הפגישה עם פלגי בדירת קורץ, כගירטו הסופית והסקולה המתויה את ושוואognithot בפסקא 93, הרי הסברו הנוצע בהעלו של גולדשטיין הוא הסבר כובע הן בוגע להודיעה הן בוגע להתייאבות. אם — מה שנראה יותר קרוב לאמת — הוועדה ק' לקלגן קדמיה לפגשתי עם פלגי בדירת קורץ, קיימת אמונה אפשרות שהודיעה זאת נבעה מותוך בראשונה על העדרו של גולדשטיין וחש מסרו, אך הסבר של ק' להתייאבותו של פלגי, שבאה לפי גירטו לתכליות שחרורו של גולדשטיין, הוא הסבר כובע גם במקרה זה. יתר על כן, במקרה זה משקר ק' לא רק בעדותו בבית המשפט על זמן ההודיעה לקלגן, אלא העלים גם מפלגי בדירת קורץ את העובדה והושובה שכבר הודיע לקלגן, ללא גטילת רשות מפלגי, על בוואם של שני הצנחים וסדרישת התאתייבותו היא דרישתו של קלגן ולא עצמו הטובה של ק' בלבד. בין זה ובין מה שהודיעה קלגן לא בא לשם שחרורו של גולדשטיין או לשם הגנה על פלגי, אלא לשם הגנה על ק' וחבריו הוועדה בלבד; לא היה כל מקום לאפותה הגיטטו על צנחים א"ם, קציני הצבא הבריטי. בין אם ק' הודיע לקלגן על בוואם לפני או אחרי פגשתו עם פלגי, הסברו של ק' בוגע למניין לציד זה הוא כובע מעיקrho, והאמת הגלית היא שק' הקريب את הצנחים לשפטם חברי הוועדה.

מסירת הצנחים ע"י ההודיעה 95. בחקירת שתי וערב ניסת ק' להצדיק את ההודיעה לקלגן בגימוקים כגון: „אנחנו הילכנו להודיע לריגול הנגיד הגרמני על בוואם של שני הצנחים האלה, לאחר שמן הרגע הראשון היה ידוע לשלטונות אלה מהם בארה... הילכנו להודיע לשלטונות הגרמנים שאנחנו יודעים מהם ישנים... אנחנו לא מסרנו אותם, אלא את עצמנו, כי עליהם הם ידעו מאו עברו את הגבול.“

לא נשאל כרגע מאיין היה יוציא לך מה ידע השלטונות הגרמניים על פלגי וגולדשטיין ומה לא ידעו; ק' טוען שאט הידיעות האלה קיבל מהבחלשים שהקיוו אותו ביחס בקרים הראשון של שני הצנחים בפנסיון שלו, אבל יחבר לחלק שתקירה זו לא היהת ולא נבראה. כאן ונמדו על עצם הנימוק שמכיוון שהגיטטו כבר ידעה לפי דעתו של ק' על בוואם של שני הצנחים, היה מותר לו להודיע לקלגן „שאנו יודעים מהם ישנים“.

לאmittio של דבר אין בנימוק זה משום הצדקה להודעה לגיטטו. כי מודה שם כי השלטונות הנ"ל „ידעו שהם י闷ם“, שני הצנחים לא מתחפשו ואף יכולו לבורוח או לירידת מהתרת, וובידה שהוכחה ע"י כל העדויות. ע"י הודיעתו של כי לגיטטו הורע המצב באופן יסודי. מעתה לא היה לגיטטו ולרגע הוגדי והונגרי עוד צורך לחפש את פלגי וולדשטין בכל רחבי בודפשט או הונגריה, אלא הם יכולים לפנות בכל עת אל כי בדרישה להמציאם. כי, במצבו התיידי בשלטון הנאצי, לא היה יכול בשום אופן לסרב לדרישת זו. בזוויח שלו (ע' 72) כתוב כי, אמנם בקשר לשלב המאוחר קצת יותר של פרשת גולדשטין (מאחר שעיל פרשת החיצותו של פלגי עבר הדוד"ח בשתקה גמורה) :

„עכשו להסתבר עם כל הוועדה בעניין ריגול צבא!!!! ממייצר זה לא נראת כל מוצא“.«

ארבעה סימני הקריאה של המחבר מעידים על הרגשותיו במאכט מסgo זה, גם בעדותיו אומר כי :

„הם (השלטונות) ידעו שאנו קשורים לעבודה מטויימת ולא נוכל לירידת מהתרת ואותנו ימצאו בכל זמן שירצנו.“

ברגע שקי גילה לקלג את ידיעתו על בוא הצנחים, הוא נתן את עצמו לסתagnetות ומסר למשעה את גורל הצנחים בידי הגיטטו. דבריו של כי, „אנחנו לא מסרנו אותן, אלא את עצמנו“ אינם דברים כנים. כי ידע שהגיטטו איבנה רודפת את ועדת ההצעה, העומדת תחת חסותו, אלא את הצנחים. ע"י הודיעתו לקלג לא מסר כי את עצמו, אלא את הצנחים לגיטטו. אחריו הודיעו זו נשארו לו באמת — כפי שהוא טוען לגבי המצב לפניו ההודעה — „בפועל רק שתי אפשרויות: להציג לפלגי שאנו נקניב את עצמנו למענו... או שהוא קיבל על עצמו את הרעיון וכו'“. מאוחר שקי היה רחוק מלהזכיר את עצמו למען הצנחים, הרי השair לעצמו לאמתו של דבר רק את הביריה להקריבם.

חוויות השיחה עם פלגי. 96. השיחה המכברעת בין כי ופלגי התקיימה בשעת פגישתם עם ראש המפקדה החלוצית בדירת קורץ, אך כי לא יצא את הצעתו בגלי, בנסיבות חבריו המהתרת, אלא והתייחד עם פלגי בקרן זוית ושכנע אותו בחשאי. פלגי העיד (ע' 433) :

„ימר החברים לא היו בסוד הדבר, הנו בrndן כן. אופנברג לא היה נוכת, הוא היה בסוד הדבר... האנשים שם — אנשי המהתרת — לא ידעו על החלטתם ללבת לגיטטו. זה לא היה עניינם של אנשי המהתרת... כשדברתי עם כי על הענן הזה, הলכנו הצדיה, דיברנו בהדר אחר... כששוחחתי עם גולדשטין על הליכתי לגרמניה, היו אחרים נוכחים בהדר, גולדשטין ואני שוחחנו בעברית...“

עדותו של פלגי שהחלהתו להציג בפני הגיסטו נשמרה בסוד מפני חבריו המתרת החלויזית שחוינו באותו מעמד, ושירק חבריו ועדת ההצלה של ק' (גב' ברנד, אופנבר) היו „בסוד הדבר“, אושרה ע"י העד פרץ רבס, אחד מחברי המפקדה החלויזית שהיו נוכאים באותה פגישה בדירה קורץ. פרץ רבס בעודותו (ע' 594-601):

„יום-יוםיים אחר כך (אחרי הפגישה בדירה קורץ)... פלגי מסר לי את מפת הצנחים — מפת משי, כמו מטפה, עם מפת ארצות היבקון... פלגי סיפר לי שהוא בגיסטו, אבל... אני חושב שיותר מאוחר סיפר לך, אחרי הפגישה עם המפה פלגי סיפר לי שהוא היה בגיסטו, ולשאളתי למה ואיך, הסביר לי... פלגי אמר לי שאת המפה הוא נותן לי כדי להשמידה... לא באתי בטענות על פלגי על שלך לגיסטו, משום הרוגשת הכבד שלי אליו, קיבלתי את מה שאמר. אמר לי שהתייעץ עם ועדת ההצלה על זה.“

אין לקבל את הסברו של פלגי לסתורות ההחלטה כי „זה לא היה עניין של אנשי המתרת“; להיפך, זה היה עניין המובק של אנשי המתרת. הצנחים נשלו לhognerיה כדי לעמוד בראש המתרת, להדריכה ולארגנה כתנועות ותתגוננות. פלגי עצמו העיד על מטרת אותה פגישה בדירה קורץ (ע' 407):

„המשכתי בישיבה עם המתרת החלויזית, רציתי לדעת מה פעולותיהם, מה עומד לרשותי מבחינת ארגן, כה אדם. מסירות, נכונות. תוך ישיבה זו בא גולדשטיין.“

ראשי המתרת הנוכחים היו בהחלט רשאים לדעת שמקודיהם החדשניים, קציני ה„הגנה“ שנשלחו באופן מיוחד מא"י כדי לעמוד בראשם בידי השואה המתקרבת לבודפשט, עומדים להסתלק מתפקידם טרם החלו בו — פלגי ע"י מסירות עצמו בידי הגיסטו, וגולדשטיין ע"י עזיבת hogneriah לפי פקודת פלגי. השאלה חזרה איפוא למקוםה: מדוע שיש ק' כלות בפני ראשי המתרת, הנאמנים לעניין ההצלה, את דרישתו שניינן הצנחים יתיצבו בפני ראש הגיסטו? הדעת גותנת שקי' שמר את הדבר בסוד מפני ראשיה המתרת, משום שאותם הנימוקים בהם שייכנע את פלגי לא היו עומדים בפני הבקורת, ואת מניעו האמתיים לא היה יכול להגיד.

הhipothesis

97. הנימוק בו הופיע ק' לחץ מוסרי על שני הצנחים להציג בפני הגיסטו היה החיפוש שנערך לפי דבריו בפנסיון שלו (פסקה 88); נימוק זה שכנע אותם, כי במו ידינו הובילנו את הבלים אחרינו" ויצר בלבם את „החרגה האומה שאנו נושאנו כדי להציג באים להגדיל את האסון על היהודים“ (שם). נבדוק נא את טיבו של אותו חיפוש.

„שני הצנחנים הנו"ל באו אלי ב-20.6. שעה אחרי שהם עזבו היה היפוס בפנסיון שגרתי ע"י חמשה טוכנים של הגיסטפו ושל הריגול והגדי הונגורי".

וכן בחקירת שטי וערב (ע' 174, 200—201):

„העיקוב אחרי שני הצנחנים היה הונגורי וגרמני משותף, הם פעלו יחד. כי אלה שהיו בדירות זמן קצר אחרי ביקור שני הצנחנים, המשות הסוכנים, היו בחלקים מריגול נגדי הונגורי ובחלקים מריגול נגדי גרמני. בערך שעה-עתים אחרי עזיבתם של הצנחנים בא... הארגנים עקבו אחרי שני הצנחנים הנו"ל. היה לי הروسם שהסוכנים שבקרו אצלם שעה אחרי עזיבת הצנחנים לא היו בטוחים אם האנגנום היו באמות עצמם, אבל בהחלט חשבו כי, חקרו אותו שעה וחצ. הם לא עלו אתם כמעילית עד לקומה השלישית שאבי גרתוי, אלא בקרו בכל דירה ודרה עד שהגיעו לפנסיון שאני גרתי... בעלת הפנסיון הייתה יהודית, ובפנסיון היו גרים עוד יהודים. לא ציונים. היה לי ציוני חשוב בבודפשט. לא בדקתי את שכלם ומאלך מחשבתם. הروسם שלבי היה שחודשיםBei, אך לא היו בטוחים. לא היו להם ספקות בכך שני הבחורים נכנסו לבית שגרתי, וגם שהיו צנחנים — ידעו. זה נודע לי מתחוד החקירה שתקרו אותי".

פרק מהחקירה ?

אלא ממה ? לא שאלו אותו אם באו אלי צנחנים מא"ג. אלא אם היו אצל שני בחרים ונחתנו לי את התואר שלהם. ואם היה לי כל הזמן שם ומה אני עושה שם. לא שאלו אותו מי הם — אחרי שאמרתי שלא ראייתי אותם. לא היה קשה לנחש לפני התואר המדויק שהם יודעים מי הם — מניין עקבו אחריהם ? באויה שעה לא היה לי חמונה שלמה סופית, אלא למהירות בבוקר, כשלגיא בא אלי, שאלתי אם הוא יודע שעוקבים אחריהם, הוא אישר לי את זה. איני זכר שאישר לי זאת גם בפעם הראשונה".

ר) כמו כן חקירתו החומרת (ע' 296) לעיל (פסקה 90).

עزم עדותנו הנו"ל של ק' בעניין החפש אינה משכנית. אם הלבושים עקבו אחרי שני הצנחנים, כගרטסו, כיצד איחרו לבוא שעה או שעתים אחרי עזיבת הצנחנים ובראו בכל דירה ודרה, עד שהגיעו לבסוף לפנסיון של ק' בקומת השלישית ? אם הלבושים לא היו בטוחים שהם ממש המבוקשים בקרי אצל ק' והוא הבהיר בפניהם את הדבר, מודיעו ממש חיפוש כללי זה, שנערך בכל הדירות, בעבר ימים מספר נמוך בדי ק' לשכנע את הצנחנים שהם מסכנים את בטחון הוועדה ? אם ק' לא נשאל ע"י הלבושים אם באו אליו צנחנים ואף לא נשאל — לרجل הבהירו הנו"ל — מי היו שני המבוקרים, כיצד נודע לו „מתוך החקירה" ולפי „התואר המדויק" של שני העצירים שהלבושים ידעו שהם צנחנים ?

אם חשבותינו של ק' בחקירה שני וערב אינן עשוות לעורר אימון רב בעדרותנו בא חז"ח שלו וטופה על פניו העדות כולה. בדו"ח של ק' נאמר (ע' 71):

„درכם הראשונה הובילה אליו... שעתים אחרי פרידתנו בקרו אצל בעל הפנסיון שלי שלושה או רחחים, שחצינו את עצם כלביהם ושאלנו מי היו שניים חמפקרים ואצל מי הם בקרו (ההדגשה של המחבר). לי היו אז מבראים רביים: חברי הוועדה ואלמנטים שבקשו עזרה, עצה וסיוע. איך הייתה איפוא בעלה הפנסיון יכול היה לדעת מי היו השניים? על כן נחנו לה האונינים מואר מודיעיק של השניים ובקשרו ממנה להשגיה על השניים, במקורה שיבאו שנית, בלי לעורר תשומות לב ובלי להזהיר אותם אזהרה כלשהי.“

לפי חז"ח בקרו בפנסיון של ק' שלושה בלבדם, לפי העדות — חמישה; לפי חז"ח בחקירה בעלה הפנסיון, לפי העדות נחקק ק'; לפי חז"ח ותבקשה בעלה הפנסיון ע"י הבעלים שלא לחזיר את ק', לפי העדות נחקק ק' עצמו במשך שעה וחצי ע"י אותם הבעלים. התוצאות הן כה עמוקות, עד שאינן ניתנות לישוב בשום פנים.

בדו"ח של פלאי למפקדה (ሞאג 40), בקטע המובא לעיל (פסקה 93) נאמר:

„הגענו לבודפשט ב-20.6.20.6 הרוגתי שמתוקים על. הצלחתו להעלם. ל מהרת היה חיפוש בפנסיון קוריו — מקום מגוריו של ק' — בו חפשו שני מרגלים. נסיתו לשחק משחק נועז... הסכמנו עם זיוגן שהוא ייעלם, כדי שלא יוכלו להשתמש באחד מאתנו נגד משנהו. שלחתי מברך לכתובה הנתוונה לעצור את המשדר בצד היוגוסלביה, אם אין הדבר מאוחר מדי. ואני בעצם חתבתי בפני המולקה הפלונית של הגיטפן.“

לפי חז"ח של פלאי התקיים אפוא החיפוש בפנסיון של ק' רק ב-24.6. ומכל מקום (בשים לב לשינוי הנסיבות ברגע כל התאריכים — עיין פסקה 83) רק אחרי שפלגי הרוגש בבית הקהילה שמתוקים עליו (פסקה 88) והצליחו להתחמק ממחאנשים שנראו לו כבעליים, ככלומר: סמוך לשיחת השלישית עם ק' בדירתו קורץ. אין כאן מקום לטעות בחairיך. אילו באמת נחקק ק', כפי שהיעיד, בשעה או שתים אחרי בקורס הראשון של הצנחנים אצלו ע"י חמשה סוכני הגיטפן והציגו הנגיד והונגרי שחשפו את שני הצנחנים, ואילו באמת הרודיע על כך לפלאי למחזר בבוקר השם, ואילו באמת באותו שיחה שנייה בין ק' ופלאי הוחלט כתוצאה מהחפותו הנ"ל, לעכב את המשדר בגבול ואף נשלח או המבריך, עדות ק' בחקירה החזרות (פסקה 90) — הוא אלה הם מארועות שקבעו את דרכם וגורלם של שני הצנחנים, ואין להעלות על הדעת שפלאי היה „שוכח“ את החפותו הנ"ל או טועה בקביעת זמן. הקטע הב"ל בדו"ח של פלאי המהווה חלק בלתי נפרד מעדרתו (פסקה 93), אינו משאיר כל מקום לחופש שהתקיים בפנסיון של ק' ביום בקורס הראשון של הצנחנים ושק' הרודיע עליו לפלאי למחזר בבוקר. גם החלטת

הנשיה ולוי

לעכבר את המשדר בגבול נבעה לפי הדוח'ה מעצם תכנית החתייצבות בגיסטפן, שנולדה רק בשיחת השלישית עם ק' (בדירת קורץ); על תאריך מאוחר מזביבות גם המלים בדוח'ה „אם אין הדבר מאוחר מדי“: פלאי קבוע מראש (פסקה 82) שהמשדר יימסר לו ב-26.6.

בספרו (ሞצג ל"ה) מפרט פלאי בארכיות (ע' 111—116) את תוכן שיחתו השנייה עם ק', שהתנהלה בבוקר השכם למחורת ביקורם הראשון (פסקה 85); אין שם זכר להודיעת ק' על חיפושו שהיה בפנסיון שלו או על חקירה שהוא נחקר. בחקירה שתி וערב אמר פלאי (ע' 427):

„למה לא הזכיר את זה בספר? — חבל שאין לפני המהדורה הראשונה — הספר לא נכתב כמסמך משפטי, אלא בעיקרו התייאור בכך, ואילו תיאור הדברים הבלתי חשובים, המעשיות — למען ציד הקורא.“

סדר המאורעות במווצג ל"ה, המתאים לסדר המאורעות במוציאים 40 ו-41, ושליי כולן נודע לפלאי על חפותו בפנסיון של ק', רק סמור לפגישת בדירת קורץ, אינו מן הדברים הבלתי חשובים, המעשיות" שנכתבו "למען ציד הקורא". שני סדרת המאורעות בעדותו של פלאי — שכרכיה אותה בין השאר, לומר שבדירת קורץ הודיע לו ק' "שביתים היו עוד חופשיים בפנסיון שהוא גור" (ע' 405). בעוד שעקבו לפאי כל גרסותיו יודע רק על חפות אחד — איןו אלא בסיסן מלוכותי, דוגמת הניסיון הדומה בוגנע להעלמו של גולדשטיין, להפות על עדותו של ק', גיסיון שום מה לא עלה יפה. יש לציין את הודהתו המפורשת של פלאי בחקירה שתி וערב (ע' 427):

„నכוון שזו הפעם הראשונה שנודע לי על חפות אצל ק', וזה היה אחרי שהסתלקתי מבית ועד הקתלה.“

לאור הסתירות העמוקות בוגנע לחפות בפנסיון של ק', הן הסתירות הבלתי מתיישבות בין עדותו של ק' והדוח'ה שלו, הן הסתירות הבלתי מתיישבות בין גרסת ק' וגרסתו המקורי של פלאי, ולאור עדותו הבלתי משכנעת של ק' בפני עצמה, אין לי כל אימון בקיים חפות כלשהו בפנסיון של ק' בקשר לשני הצנחים. אני משוכנע שעדותו של ק' על חקירתו ע"י סוכני הגסטפו והרגול הנגדי ההונגרי בוגנע לשני הצנחים היא עדות כזובת על כל פרטיה. ברור כמו כן שלא היה שום חפות בפנסיון של ק' ביום בקורס הראשון של שני הצנחים אצלו וכי לא הודיע לפלאי למחורת בבוקר על שום חפות כנ"ל, שם אן, היה הדבר מזמין בטויו בקורסו המקורי של פלאי. מצד שני, גם מגרסתו המקורית של פלאי אין להסיק מסקנה שאמנם התקיימים חפות, אך בתאריך יותר מאוחר: עדות פלאי וגרסתו הן בכללי אינה מוכיחה אלא שקי' הודיע לו בדירת קורץ על החפות שבערך זה לא מכבר בפנסיון שלו ושהודעה זו השפיעה עליו להתייצב. אילו באמת נערך חפות בפנסיון של ק' זמן קצר לפני הפגישה בדירת קורץ, אין סבה היה היה לך להזכיר את התאריך בדוח'ה ובעדותו? ואם תמצא לומר שהיתה לך סבה בלתי ידועה לשלף את

האמת בוגוע לתאריך, איזו סבה היהת לו להסתבר בסתיירות כה عمוקות בוגוע לטיב החפשוש או חקירה? שליו של ק' בוגוע לחפשו היחיד שהתקיים לפני גרטטו פולסים את עדותו לנגד העגין ומאכרים על כך שככל החפשוש לא היה אלא פרי דמיונו ותחבולתו של ק', אחד מאמצעי החלץ שהפעיל על האוניות כדי להביאם לחתיכות בפני הגסטפו.

מටשו של פלגי ק' מכחיש כל קשר שבתי בין פרשת ההודעה וההתיצבות בפני הגסטפו לבין מאסרו של פלגי. בעודו הראשית דרג ק', פידוע, על כל פרשת ההודעה וההתיצבות ולא עוד אלא שקשר את מעצרו של פלגי עם מעצרם של ק' וחבריו הוועדה:

«בימים הקרובים אה"כ הצליחו לתפוס את נסבכר, עמדו אונינו, את חברי הוועדה».

גם בחקירת שני וערב, בה נאלץ ק' להודות בהודעה לגסטפו ובהתיצבות של פלגי, הוא חזר בכל זאת על נסחota העדות הראשית, בוגוע לטענו של פלגי:

«נסבכר נעצר, או עמדו גם אונינו. לא נכון שאחרי מעצרו עוד התהלבנו החששים. עמדו זמן קצר אחריו, אחרי 3-4 ימים בערך... אמרתי בעדותי שהחציץו לתפוס את נסבכר», מפני שהוא האמת. סוכני המשטרה הונגריים נכנטו לדירתו הישנה של ברנד, עד כמה אני ווכר בקשר עם איזה עניין אחר, וממצו שמו את נסבכר. אילו הגרמנים היו רוצחים לעצור אותה לא היו נותנים לו ללבת בלי לדעת מה כהבתו, אני מתכוון לכך שלפניהם כן הגרמנים נתנו לו ללבת בלי לדעת מה כהבתו».

לחוק הטעונה שלא היה כל קשר בין התיצבותו של פלגי ומאסרו, מוסיף ק' בחקירה החזורה (בוגוע לחקירת שני וערב) שמחבאו של פלגי הוחלף אחרי התיצבותו:

«למהורת ספרה לנו הנזוי שלוותה באוטו את פלגי לקלגס... שהגרמנים נתנו לנו לבכת, והנו ופלגי נסעו באוטו למקום מחבאו החדש — דירתו העובה של ברנד. היא לא ספרה לי מאיין לקחה אותו לפגיעה עם קלגס, ידעתי שהוא היה במקום אחר, זו הייתה שיטותנו להחליף את המחבוא».

שתי הראות שק' הביא בעדוינו לשילוח הקשר הסבטי בין התיצבותו של פלגי בפני הגסטפו לבין מאסרו — חוסר ידיעת הגסטפו על כתובתו והחלפת מחבאו אחרי התיצבות — הופרכו שתיהן ע"י שני עדים. פלגי והגב' ברנד העידו שפלגי בן לפני העדרה והתייצבות בדירה ברנד הישנה, מסר את כתובתו זאת לגסטפו ונעצר באותה דירה.

פלגי העיד (ע' 408—409):

«אני בעצם נכנסתי לגור בדירה ריקת, שהיתה דירתו של ברנד ונעובה...»

לנמי בדירת ברנד. למחורת בבוקר עלייתו למפקחת הגסטפו יחד עם הנזוי ברנד... חורת ליידרטי — דירת ברנד... ישתי בדירת ברנד וקימתי פגישות שם. למחורת פתחו אצללו ונכנסו שני בלשים... התנופו עלי שanoi, זה שמחפשים אותו... הובילו במכוונות של הבלשים לבית הסוהר של הרוגל הנגיד ההונגרי".

בסוף עדותו השיב פלגי לשאלות בית-המשפט (ע' 452) :

"לא זכור לי אם בגסטפו לא שאלו אותי איפה אני גר, אבל נדרמה לי שכן, אם שאלו, עניתי את האמת — דירת ברנד, רח' בויסטקי 40. בזמן מעצרי חשבתי שהמחפשים קבלו את הכתובת מהגסטפו. אבל אה"כ שניתנו, כי (א) לו הגרמנים רצוא לעצרני, יכלו לעשות זאת בבניין הגסטפו, ב) חדים אח"כ הוכרר לי שבידי המיר סטיפה היהת הכתובת בזמנם מעצרי, ומבחן תאים הזמינים זה התאים יפה. (לשאלתו אם ההסבר הראשון אינו הסבר יותר פשוט) — זה היה ההסבר הראשון שלי, אבל ממשׂה הזמן נוכחות בקנות ידועה בין ההונגרים והגרמנים, וההונגרים שמרו את פעולותיהם בסוד. כמובן גם ההסביר הראשון יכול להיות".

אשר לקנות בין ההונגרים והגרמנים ושמירת פעולותיהם של ההונגרים בסוד, יש לציין את עדותו של ק' שחגסטפו יחד עם הרוגל ההונגרי עקבו אחרי שני הגנחים, וכן את תאור מעצרו של פלגי במאמריו מוצג מ' (ע' 418) :

"באתו יום, הד' 27.6. ... נכנסו לדירה קצין הונגרי וקצין גסטפו... הוא צוח עלי לאסוף את חפצי וללכט אחריהם. נסתי לסתנגו. דרשתו שייתנו לי להתקשר עם הגסטפו. הקצין ההונגרי לא התפעל מדרישתי ולא נתן לי לטלפון. קצין הגסטפו עמד מן הצד ולא התעורר, כפי שהתרברר לאחר זמנה, הגיעו בינו לבין המשדר שלנו לידי הגסטפו והתחבולה של העמדת הפנים כאילו באתי להמשיך במומי' שהתחילה בו يول Брנד — ונשלת. כתעת הייתה בידי ההונגרים ובידי הגסטפו כמרגלא".

בחקרת שתי ערב נספתח בוגע לקטע הניל השיב העד (ב') 84—86 :

"בעיני רבים כל גרמני הוא גסטפו. קראתי אתמול את החלק הזה ונשתי היטב להזכיר. נדרמה לי שאחד האנשים שהיה שם היה דובר גרמנית. נראה שהיא הייתה קצין גסטפו אבל איןני יודע... זו הייתה ארץ כבוש גרמני, ובכל חוליה היה בודאי מפקח אחד. איןני יודע אם זה גסטפו, ס.ס., וורמאכט או מישטו אחר... ברור שהם היו הונגרים, אבל היה בינויהם אחד גרמני ושכחתי אותו. הוא לא שיחק תפקיד אקטיבי... ברור שלבסוף הייתה בידי ההונגרים ובידי הגסטפו כמרגלא".

הגב' ברנד העידה (ע' 619, 622, 626):

„בלילה הקודם הוא (פלגי) لن ברח' בויבסק... על הרהשותם התיצבנו אצל זיברט, קלנס לא היה... ירדנו יחד... נכננו למכונית של. נסעתן לכרבת רח' בויבסק, והיה ברור שהואילך לדירה ברח' בויבסק, בה כבר لن בלילה הקודם... אני חושבת שפלגי אמר לי שאמר לו זיברט שהוא גר ברח' בויבסק" 40.

בזה הופרכה עדותו של ק' באופן יסודי, והוכחה שהתייצבוו של פלגי בפני הגסטפו ומשמעותו כתבתו אפשרו לגסטפו למצאו בנקל ולאסרו בשתו עם הרגול הנגדי ההונגרי. מרגע התיצבותו בגסטפו היה פלגי נתון למעשה בידי הגסטפו, שיכלה לעשות בו כרצונה: לכלוא מיד, או לחתול לו להתחלק מעט כדי לגלות לאן קשריו מובילים, ולאסרו בכל עת. פלגי היה כאסיר הגסטפו המשוחזר בתנאי "on parole" וק' היה ערבו. ערוותו של ק' קלמי הגסטפו והחל עוד קודם לכן — מרגע הוודעתו לקלגס על שני הצענים היה ק' למעשה אחראי להמצאת שניהם לגסטפו בכל עת שיידרשו (פסקה 95).

פלגי הודה שבזמן מעצרו חשב "שהמחפשים קבלו את הכתובת מהגסטפו", כן הודה שהוא "יכול להיות" החסר האמתי וזוועה "הסביר יותר פשוט" מהסביר המסובך והמboseס על עדות שמעה מפני סטיפה. אם נוסיף שקצין גסטפו השתחף במעצריו, שטענוו של פלגי שהוא עומד תחת "חסות הגסטפו" ובקשאו לטלפן לגסטפו נדחתה ע"י הקצין ההונגרי על דעת קצין הגסטפו, ושאחריו ארבעה ימי חקירותו ע"י הרגול הנגדי ההונגרי הועבר פלגי לגסטפו, לא יכול להיות ספק בכך שהוא נאסר על דעת הגסטפו מוסד שלא היה זוקק לפתקה מכיסו של הפרטיזן היוגוסלביאן סטיפה כדי למצאו את כתבתו של פלגי.

עزم הספור של פלגי שבhayito ביוגוסלביה נתן לקצין הפרטיזני סטיפה את כתבתו של ברנד לשם התקשרות עם ברנד בבודפשט (לא עם פלגי). שאחרי הבטול האלחותי של חבות ברנד דרש פלגי מסטפה לבטל את הכתובת ושתיפת השכח להשמידה, שבעת מעצרו של סטיפה ותפיסת המשדר بيדו (ר' להלן) ב-26.6.20 נמצאה בכיסו הכתובת היישנה הב"ל ועל יסוד מציאת כתובות זאת נערכ ב-26.6.20 27.6.20 27.6.20 27.6.20 (העד) נצער — אינו מatkבל על הדעת. פלי העיד שהקצינים שהודיעו לדירתה ברנד חפשו אותו — את פלגי — באופן אישי, והרי זה היה אך מקרה שהבר עוזת והחילה שיכנו אותו בדירתה ברנד היישנה (שמשה מרדי פעם מקלט לפליטים שונים) ולא במקום אחר. פלגי טען שהוא לא היה מקרת, אלא שהוא בחוץ בדירה ברנד מתח קפה שחנה סגש הנעדרת תפנה לכתובות זאת. פרט זה בעודותו של פלגי איננו ראוי לאימון כלל. אם פלגי קיבל ב-27.5.20 הוראה אלחותית לבטל את כתבתו של ברנד (עדות פלגי, מוצג 40), יש להניח שההוראה אלחותית דומה הגיעה גם לתנה נש, שהיתה עדין ביוגוסלביה. יתר על כן, אילו באמצעות האמין פלגי — שבועיים אחרי שחנה הצתה את הגובל ולא הופיע בבודפשט והוא "השלה את עצמו" שהיה חורה ליוגוסלביה (ע' 428) — באפשרות שתנה עוד קופיע ותפנה

דווקא לכתחמת המבוטלת הנ"ל, הרוי ע"י בחירת דירה זו כמקום מגוריו ורישום המקום בספטפו היה פלאי אך מסכן את חנה סנו. מסתבר שככל עדות השמורה המשוננת על צרכו המקרים שהוביל מכוון של סטיפה לדירות ברנד ולמאסרו של פלאי אינה אלא נסיוון לצורך שרשת סבתית מקבילה ולהסתיר את הקשר הסבטי הפחות והאמתיב בין התיצבותם של פלאי בוגטפו ומאסרו הסופי.

אין נפקא מינה אם השלטונות החליטו לאסור את פלאי מסbatת תפיסת המשדר (כעדות השמורה של ק' ופלאי) או מסבה אחרת. הוכח לאלא כל ספק ק' ע"י הודעתו לקלוג וע"י הבאת פלאי להתייבות איפשר לגסטפו ולרגול הנגרי ההונגרי לאסור את פלאי בכל עת שירצטו ומכל סבה שירצו. על יסוד כל ההוכחות הנ"ל אני משוכנע שמאסרו של פלאי הייתה תוצאה ישירה וצפואה מרأس מפעולותיו של ק'.

גראה שפלאי הבין יפה את הקשר הסבטי בין פעלותיו של ק' ומאסרו שלו וגם של גולדשטיין. בדברו על התקופה שאחרי בריחתו מן המאסר (נובמבר 1944) הוא אומר בעדותו (ע' 444):

“נון של האכתי אל ק'. אחרי הבריחה... החשתי שנבלשים גרמנים וכי' שאתם הוא קיים מגע — אני עלול ליפול בידייהם, היו שקולים מסווג זה להזהר מאי עם מי אני נפגש. נון שהחלהתי שהנסיין עם ק' היה טרגי מאי בשבייל וגולדשטיין”.

בדברים אלה יש ממש רמז לכך שלא הצנחים הביאו את הנבלשים לפתחו של ק', אלא שנחפוך הוא: “הבלשים הגרמנים וכו' שאתם קיים ק' מגע” הם שבקבו אחרי הצנחים. מכל מקום, לולי נגרם מאסרו של שני הצנחים ע"י פעלותיו של ק', מדוע הטיק פלאי את המskins “שהנסיין עם ק' היה טרגי מאי בשבייל וגולדשטיין”?

המשדר

99 אשר למשדר של פלאי וגולדשטיין, ישן כמה וכמה הוכחות המצביעות על כך שייזו של ק' היה בתפיסתו ע"י הגסטפו והרגול הנגרי ההונגרי. ק' ופלאי העידו שניהם שפלאי גיליה לך את הסוד הצבאי שהצנחים השאירו משדר בגבול ועל איש אמון בכך ההונגרי (שקיבל את המשדר מדי סטיפה) להעבירו לפלאי. בן העידו שניהם שק' השפייע על פלאי לעכב את העברת המשדר ע"י משלוח מברך לאיש אימונו הנ"ל. פלאי הוסיף והעיד, בתשובה לשאלת בית-המשפט (ע' 451):

“אני כתבתי את המברך בגבול ומסרתי אותו למשלוח לך.”

בזה גיליה פלאי לך גם את כתובות איש אימונו וגם את הנוסח הסודי המוסכם של המברך (“הודודה אמה חוללה”) וסכך על ק' שישלח את המברך. ק' העיד (ע' 296) שהמברך נשלחה ונפל בידי הרגול הנגרי ההונגרי, שתפס את המשדר.

הנשייא הלווי

פסקים (מחוזיים) מ"ז

ק' ופלגי מוענים שונים, על יסוד עדות שמוועה, שאיש אימונם של הצנחים, שאליו נשלח המברך והובא המשדר, היה בוגד וסוכן הרוגל ההונגרי. אין אפשרות לבדוק על יסוד עדות שמוועה את אמרות הטענה הזאת. אך יש לציין שగרסתו של ק' בណור זה בודאי אינה נכונה. בדוח (ע' 70) נאמר:

„חנה סנש... החתה את הגבול הדזרומי ונמסרה מיד ע"י פקיד ההונגרי שנחשב כנאמן וידיד לבועלות הברית, בידי הרוגל ההונגרי... האחרים (פלגי וגולדשטיין)... פנו לאוותו איש אימונ, מסרו לו את משדריהם ונסעו לבודפשט.“

וכן בעדות ק' (ע' 313) :

„באותה הזדמנות ספר לי גרוולי ששלהותם (חנה סנש, פליי וגולדשטיין) נפלו בידי איש הרוגל ההונגרי, שהעביר אליו גם את המשדר וגם את המברך שנתקבל מפלגי.“.

הוכח ע"י עדותו של עד הראיה טיסנדיה שחנה סנש לא פנתה לשום איש ולא נפלה בידי בוגד (על מסבות מצאה ר' להלן).

גם עדות השמוועה של פליי על מסבות תפיסת המשדר מעוררת ספקות. לפי גרסתו (עדות פליי, 412; מוצג ל"ה, 101) התעה איש אימונ ההונגרי, שהיה בוגד, את טיפפה בשולחו לו פרט מוויף של פליי להעביר את המשדר להונגריה, וטיפפה נבשל ע"י חוסר השומת לבו להעדר הפסמן החשאי המוטכם בין פליי — נקב של מחת בפינה השמאלית העליונה של הפטק. צרוף מזרק זה של מקרים מוכיר את עניין כתבתו של ברנד שנמצאה בכיסו של טיפפה: שם שכח טיפפה, בוגד להווראת פליי, להשמיד את הפטקה, כאן שכח טיפפה לשים לב לסייע החשאי המוטכם בפתח החיד שחתימר לבוא פליי בעבור פחות משבע ימים מזמן והחסם. יתר על כן, יש משומ סתריה בעצם גרסתו של פליי בנוגע לטדור שנקבע להעברת המשדר. לא היה מקום לשולח מברך שלילי (לעיכוב המשדר) אלא אם כן הוסכם על העברה אוטומטית של המשדר בהעדר מברך כזה. וכן אומר פליי בדוח מוצג 40:

„הסכמנו (עם איש תקשורת ההונגרי) שייביא את מוזותינו בעוד שבוע למקום פגישה לפטישור. אם לא נרצה אותן, נשלח מברך לכתובות יוזעה... שלחו ת... מברך לכתובות הב"ל לעזoor את המשדר בצד היוגוסלביה, אם אין זה מאוחר מדי.“.

וכן מוצג ל"ה, ע' 103 :

„נפרדנו מילידנו (ההונגרי)... קבענו אותו שביעיד שבוע נפגש באחת הקיטנות... ולשם עליו לתביא את שתי המוזות שלנו עם חמרי הנפק“.

(כ"נ אמר לו במקום המשדר)... אם נראה شيئا לנו עדין צורך בחמורים, נשלח מברק — בו נודיע שתקודזה חולה, סימן שעליו לבוא בעלי המודדות".

ובן מוצג מ/ 415—416 :

"הסתמנו עם סטיפה שהוא יביא את המודדות ואת המשדר וימסור אותו להונגרים שיביאו אותו לתחנת קפסבור, שלוש שעות מבודפשט... נקבע שהמודדות צריכה להיות בתנה ב-26.6 בצהרים... קבענו עם המלה (הונגורי) שבמקרה שלא יוכל לקבל את המודדות ב-26.6 נשלח מברק".

אם כן — מה צורך בהוראה חיובית בפקק של פלגי לסתיפה ? ואם להפוך — אם הוסכם שסתיפה יჩכה להוראה חיובית בכתב מאח פלגי, עם סימן חזאי מוסכם, כדי להעביר את המשדר להונגורי — מה צורך היה במשלוות מברק שלילי לאיש תקשורת הונגורי ?

כשהוזג לפני המשדר אחרא מסרו, הוא הסתמך על המברק הנ"ל כהגנתו העקרית. בדו"ח מוצג 40 נאמר :

"הקשר העקרי שלו היה המברק שאסר את מסירת המשדר".

ובן בעדותו (ע' 413—414) :

"אחרי מסרטי טענתי שני שליח להצלחה בלבד, אבל הבאתיהם את המשדר עד לגבול הונגורי, מפני שלא بعد ממון נתנו הבריטים את האפשרות להציגו להונגורייה אלא بعد הבטחת רגול לטובותם, אך לא הייתה כונתי מעולם — אמרתי להם — למלא את התפקיד הצבאי הבריטי, והוכחה לכך המברק שלחתתי לעכב את הבאת המשדר להונגורייה... באיזה שלב של קירמי או חוקיות גולדשטיין הספור התמוטט, ואמרנו שהמשדר היה מיועד למטה הקושטאי של ההגנה' שפעלה בפעולות האצלה".

לפני מסרו, בעת התיצבותו בפני הגסטפו, לא נילח פלגי דבר בנוגע למשדר. הוא סיפר אמם לטיברט, סגנו של קלגס, שהוא וחבריו הונצחו ביגוסלביה ממוטס בריטי צבא בריטיים, אך לא ספר על המשדר (עדות פלגי, 413; מוצג 40; מוצג ל"ה, 129).

ק' דבר עם קלגס על המשדר, והשאלת היא אם לפני או אחריו תיפיסתו. לפני שנגע בשיתותו של ק' עם קלגס בנוגע למשדר, נזין את עדותו בנוגע לשיקולים שקדמו להודעה לקלגס על בוא הונצחים. בחקירה החזרת אמר ק' :

"החלתו להעמיד לפני פלגי את שתי האפשרויות הללו — בريحתו או הודיע על בואם בענייני האצלה... (לביה"מ —) אם נודיע על בואם של עניינים כאלה א"ים שבאו מקשרטו לשם מ"מ בענייני האצלה... ונטען שצורת בואם

היתה האפשרות היהידה ולאור העובדה שהשאירו את המשדר על הגבול אויל נצלח להציג בשבייל שניהם מין חסינות".

המלים "ולאför העובדה שהשאירו את המשדר על הגבול" מצביעות לכאן, בהקשר הדברים, על כונה להשתמש בטענה זאת כאחד האמצעים "להציג בשבייל שניהם מין חסינות". בסוף עודתו הסביר כי לבית המשפט (ע' 312—313):

"הבדל בין חנה מצד אחד ופלגי וגולדשטיין מצד שני בנוגע למפייסת עם המשדר על יד הגבול הוא... שהם (פלגי וגולדשטיין) בהגיעם לבודפשט ותו על חכנתם לעשות את עבودת הרГОל, ע"י המברק שלא לשלווח אחריה את המשדר... לגסטפו ספרנו שהמשדר לא היה עניין של רГОל, אלא עניין של המומ"ם עם קושטא. זה היה כשלגונט שאל אותן מין שליחים הם אלה. עניין המשדר הגיע לקלגס דרך הרГОל הגרמני קלגס שאל אותו על המשדר של גולדשטיין ופלגי בשלב יותר מאוחר, בערך ביולי. ספרנו לו שהمبرקים שלנו לקושטא צריכים לעبور את הצנוריה ההונגרית, ולכן הובא המשדר. איני חושב שהאמין שווה לא רГОל, הוא ידע שזה רГОל, אבל העמיד פנים".

המלים "זה היה כשלגונט שאל אותן מין שליחים הם אלה" אינן מתאימות לשלב יותר מאוחר, בערך ביולי". אחרי מסארו של פלאי וחוירתו, בה נאלץ לגלות את כל האמת בנוגע לשיחותה לא היה עוד מקום לשאלתו של קלגס "איזה מין שליחים הם אלה". שיחת זו אינה מתאימה אלא לתקופת התיצבותו של פלאי בפני הגסטפו.

כבר קבענו לעיל (פסקה 9) שאין להאמין לכך שניסיה להוילך את ראש הגסטפו שילל ע"י הסفور המgoיך בדבר "שני שליחים א"ים שבאו מוקשטו לשם מ"ם בענייני הצלחה... ושבורות בואם הייתה הדרכו היהידה". הוא הדין בנוגע לעדות ק' שספר לקלגס כי "אנו מעוניינים בהעברת ידיעות למומ"ם בלי ידיעת ההונגרים ולכן הובא המשדר". ק' מודה שקלגס לא האמין בספר זה, "אבל העמיד פנים". אני משוכנע לכך גילה לקלגס את האמת בנוגע למשדר. השאלה היא רק מתי.

העוזיות הנ"ל מצביעות על כך שכן דבר עם קלגס על המשדר באחת השיחות הראשונות שלהם, בפרק הזמן בין מסירת המברק ע"י פלאי לכך לשם משלוח ובין מעצרו של פלאי. עובדה היא שכן שני האנרגנים לוחוו על בעוצם תפקידם ושהצעד המכלייע בוחור זה הייתה, לפי עדות ק', עיכוב המשדר. העוזיות הנ"ל מצביעות על כך שכדי לשכונע את קלגס שהוא (ק')עשה את הכל כדי להביא את שני האנרגנים לוחוו על מפקידם, הסתמך ק' על המברק ליעיכוב המשדר ואיפשר ע"י כך לגסטפו לתפוס את המשדר.

אין גם להטעם מן העובדה שבאותה תקופה נחקרה חנה סנט יום ע"י הגסטפו

בוג�ו למשדר שלה, שנפל בידי השלטונות, ואף אמה נאסרה כבר ב-17.6.1941 לשם הפעלה לחץ ואיום על חנה לגלות את סודותיה הצבאיים וביחד את המפתח הסודי של המשדר, שהנאים היו מעוניינים בו לשם מטרות צבאיות כגון הטיעת אוירונטים בריטיים (עדות גב' סנש, ד', 3, עדות פלגי, 441, מזג'ג לה' 153-162). ראש שרות הבטחון הנאצי ידע היטב שצנחים אינם נזהרים לבוא בימי משדר, וקשה להניח שבשיחותיו הראשונות עם ק' שהודיעו לו על בואם של שני הצנחים הנוספים, לא העלה קלנס את שאלת המשדר, שבתפישתו הוא היה מעוניין ביוור. ק', שזה עתה שלח את המברך לעכוב המשדר/ היה עלול עיי' הכחשת ידיעתו "להסתבר בעניין רגול צבא" — סיכון שפחד ממנו ביותר (פסקה 95). כל המסבירות האלה מצביעות באותו כוון — שקי' סייע בידי קלנס לתפקיד את המשדר.

בסוף עדותו אומר פלגי בתשובה לשאלות בית המשפט (ע' 4—453):

"שדי' ק' לא ידע על המשדר, כפי שכחתי בספר, זה בנוגוד לאמת. לא ראיתי שום צורך לקשר את ד"ר ק' בספר עם התפקיד הצבאי..."

למה מצאת לנוח לשנות את האמת בוג�ו לקשר בין ק' והמשדר?

יתכן שזו היא תכוונה לא טוביה של שקרן, כשהוא אינו רוצה לומר את האמת הוא מפריז בזעם. לא ידעת מה תהינה האימפקציות של מה שאכטבו, היו משפטים לא מעטים באירועה נגד אנשים שמטרתו חיללים או סוכנים של בעלויות הברית לאויב — והם הגיעו להורג אה'כ. ד"ר ק', מתוך נזמיים שהוברכו בחקרתי, באופן טכני הוביל את גולדשטיין ומסר אותו לידי האויב. לכן על מעצרו של גולדשטיין לא כתבתי את הגוסטה האמתית. לא רק כדי להגן על גולדשטיין, אם נשאר בחיים, אלא גם להגן על ק', ולהגן על הפרשה כולה. שדי' ק' לא ידע על המשדר הוספה מתח גובה נפשית לכਮכת שקר. רציתי לשים דגש יותר מדי חזק על כך שלא ד"ר ק' לא היה שום קשר עם העניין".

עדות זאת מצביעה על כך שגם לפי דעתו של פלגי חלקו של ק' בפרשת המשדר לא היה נקי.

אליה הן ההוכחות המסתבויות העקריות המעוורדות חשב חוק ק' הודיעו לגנטפו לא רק על שני הצנחים, אלא גם על המשדר ואייפשר עיי' כך את תפיסתו. אך הוואיל ויש נקודות מעורפלות בפרשזה זאת, אין בדעתוי להסביר מסקנה עובדתית סופית, ורק יהנה מן הפסק.

מסקנות
נסכם את העובדות העקריות שהוכחו ללא כל ספק עיי' העדויות שנזכרו עד כה.

הוכח ש' הכריח את שני הגנוחנים ע' לחת מצבוני כבד ביזור, שהפעיל עליהם בסתר ועל רקו הסברות כזובות, יותר על תפקדים; ש' חוליע על שני הגנוחנים בראש הגסטפו; ש' ניטה להביא את שני הגנוחנים ע' הלחץ והתחבולות הנ' להסתור עצם בידי הגסטפו, והשכלה בכך בשלב זה בוגנוו לפלאן. כמו כן הוכחה שפועלות אלה לא בוצעו לטבות הגנוחנים. אלא להפוך — העמידו את היהודים בסכנה; ש' הסתר את עצם הפעולות הנ' בעדרתו הראשית, הודה במקצתן בחקירות שתי וערב ופרש עליהם מסך כבד של עדות כוחבת בחקירה החומרת. על יסוד כל ההכחחות הנ' אני משוכנע שאין לך הסבר אמיתי כשר לפעולותי הנ'.

הסביר האמתי לפועלותיו הנ' של ק' גיעץ ביחסיו עם השלטון הנאצי. ק' הטיל, כפי שהוא מוזכרה (סוף פסקה 40), את כל מפעל ההצלה שלו על הקלב הנאצי. כל מפעלו עד יום בווא הגנוחנים היה למעשה — הצלת 700 נשא המיחסים באמצעות הדס"ס מתוך חי מיליון יהודי ערי השדשה שגורשו לאושוויץ, גם הגנוזלים האלה לא הגיעו עדין לחוף מבתחים, אלא רק עד בודפשט, שם העתרפו אליהם 500 נשא ממיוחטי עיר הבירה ועשויותה, וככל 1200 מועמדיה ההצלה — ובכללים יותר מ-20 נשא משפחתי ק' (אשתו, אמו, אחיו, חותנו ועוד) וכן ריב' יידיזיו וחבריו — חכו במחנה המיחסים של הדס"ס ברוח' קולומבוں בבליזן עניים ליצאת הרכבת המובטחת לספרד. כל תקוטינו של ק' ליצאת הרכבת היו תלויות באיכמן, שהיא עלול להתעלל בו שוב ברוגע האחרון, כפי שעשה ב-3.6.39 (פסקה 39), וכן בקליג', ראש הגסטפו, שב-3.6 התעורר אצל איכמן לטובות ק' ושוגם בימים אלה לפני יצאת הרכבת עמורה הוועדה מגע הדוק אותו (עדות ק' וגב' ברנד).

באותו הרגע הוטיפו להסתער מאות יהודים בבני התקהלה על נציגי ועדת ההצלה והצעו את כל הונם بعد מקום ברכבה. למללה מ-200,000 יהודי בודפשט, שרובם הוציאו באותו היום מדייריהם והצטופפו "בבתי יהודים" בחלקים שונים של העיר, חכו בחרדה ואימה לנורלם. במצג זה, בו עמדו המוני היהודי עיר הבירה על סף היאוש ואף צעירים יהודים שהיו מרעינונות "הגננה" חשבו על התקוננות (עדות פרוידיגר, כ"ד-20-21). וקצתן שירות התבוחן חקר את פרוידיגר ארוכות אם היהודי בודפשט מתכוונים להתקוננות (פסקה 34) דאה פלגי בבודפשט לפני עדותו (ע' 434) «אפשרויות נרחבות לחבלה, לו רק הייתה תנועת מחרמת». הופעת שני הגנוחנים בימים אלה בראש הגרעין הקיים של המחתרת החלוצית והמתחלמת בפועלות התקוננות יהודית מאורגנת למשמיד היהודים עשויה לפועל במסיבות אלה כחומר נפץ,��או גפרור שחנה טנה שרה עליו לפני חצotta את הגבול ההנגרי:

«אשרי הגדרו שנשרף והצית להבות».

ק' חש מיד עם בואם של שני הגנוחנים בסכנה שהופעתם של שני קציני "הגננה" אליה בשעה זו בבודפשט מהו בשביילו ושביל מפעלו המשותה על קשטים הווקים עם ראשי הדס"ס. מבוכתו של ק' ותגובהו הסופרגנית אשליית על הופעתם (פסקה 84) איןן

מעידות על רגשי שמחה ועידות, כפי שהוא מתחייב בעדותו ובדו"ח (ע' 71). לא זו בלבד ש"בມערובות המאורעות נטשנו מזמן את התקווה לבואם של שלושת החברים", כפי שהוא אומר בדו"ח; האמת היא שכך נטש מזמן כל עמדת אפשרית שהיתה מתישבת עם בוא הצנחים ומשימתם. כל פעולות התנגדות יהודית, וביחד ציונית, בקרב יהודי בודפשט הייתה עלולה לטכל מיד את סיכויי מפעלו — הצלחת רכابت ברגן בלון — ולטכן את כל קשריו עם הנאצים.

יתר על כן, בואם של האצנים סיבך את ק' בתסבוכת שוגעה בשרשוי נאמנותו. מצד אחד נדרש ק' לחת מהחפה וסיווע לשני חברי ה"הגנבה", שסמכו על נאמנותו בעל דבר חמובן מלאין. מצד שני קיבל ק' מזמן על עצמו נאמנות בפועל כלפי המשטר הנאצי, לא מתוך אהבת האצנים חילתה, אלא בכורה המציאות, בתוגאי מוקדם ויסוד מוסד לכל מפעלו המשותף עם הנאצים הבלתי בחסדם. אייכמן וקלגס טמכו ויכלו לסמוך על ק', כי כל הבתוחנות גורל קרובינו, גורלו ובוחנו הוא — כפו על ק' נאמנות לשליטה. המשטר הטוטליטרי לא סבל "נאנות כפולה".

ק' היה תלוי לא רק באיכמן, ראש התליינים, אלא במידה לא פחותה ממנה בקלגס, השליט הנאצי הממונה על הגסטפו ועל כל ענייני הבטחון. קלגס עוז לך' לא רק ע"ז התערבותו אצל אייכמן להצלת המיהוסדים, אלא פרש את חסותו — חסות הגסטפו — על עצם קיום ועדת ההוצאה ועל פעולותיה (פסקה 36). קלגס התעורר מידי פעם בפעם אצל השלטונות ההונגריים כדי לשחרר את חברי הוועדה ממארך, איפלו בשתיו גגדם והכוחות של זיווף חעודות לצרכיו "טילול" וביבו". קלגס העבר לו עדות באמצעות אייכמן טכם גודל של מטבחו זר ומכתבים טודים שנפלו לידי הגסטפו. עוז האב" סנס, שבקרה במשרדו של ק' באוקטובר, העיזה לפ' תומה: "זה היה בית שהגסטפו לא נגעה בו" (ד' 39—40). ק' אינו מכחיש את חסות הגסטפו להפוך — היא משמשת חלק מגרסתו בפרשנות האצנים. ללא חסותו של קלגס לא היה ק' יכול להתקיים ולפעול בבודפשט האצנית איפלו יום אחד.

חסות הגסטפו הייתה את ק' להיוות נאמן לגסטפו. اي אפשר היה ליהנות יום יומם מחסדי השליט הערץ ללא יהוס גומلين. ק', שהכיר מקרוב את משטר הדמים הנאצי, לא יוכל היה להעיזו לטסות נאמנותו זו כמלוא הבינה. מגע טודי של ק' עם צנחני צבא האויב, אף ידיעה על בואם ללא גילוי הידיעה לגסטפו, היו מתוים הפuria חמורה ומוסכנת של נאמנותו לשיטר האצני. האינטראס וחינויו של ק' להתקיים ולפעול בחסות המשטר הנאצי. חייב אותו להודיעו לקלגס בהקדים האפשרי על בוא הצנחים.

ק' לא היה יכול להיות בטוח מתי יתגלה מגעו עם האצנים לגסטפו, אם לא יודיע עליו בעצמו. הוא לא יכול היה להיות בטוח שלא יעקבו אחריהם בלשימם, שלא תתחקל בלבשים על משרדו הוא שלא ייתפסו הצנחים או אחד מהם במקודם או במאוחר ע"י השלטונות ויאלצו לגלות בחקירות עינויים את מגעם אותו ושלא יתגלה מגעו עם האצנים.

הנשיה חלי

ע"י איזה מקרה אחר. לא היה צורך שיירע אף אחד מהדברים האלה בפועל; ע"י עצם העובדה של שני הצענים לבודפשט ובקרים הראשון יצאו כבר נוצרה סכנה לבתוינו של ק', שאת גודלה בכל רגע ק' לא היה יכול להעריך ושהיה יכול להסירה רק ע"י הודעה לקולס על באו הצענים בהקדם האפשרי, לפני שיודע לגסטפו מגעו עם הצענים ממוקור אחר.

ק' מודה בסכנה זו כמניע או אחד המניעים להודיעו לקלגס, אלא שהוא מנעה להמחישה ולהגדילה בפרטים כוחבים (חופש וחירות). ידיעתו שהגסטפו ידעת על שני הצענים, העלmo של גולדשטיין וחוש מאסרו, וביו"ב). כל הפרטים הנוספים האלה אינם משנהים אלא את מידת הסכנה או את דרגת התגובה. מהות הדברים לא השנתה ע"י תקירות נוספות מסוג זה, בין-Amותות ובין בדויות. מהות הדברים היא שיחסו הגומלין החזקים שהיו קיימים בין ק' וראש הגסטפו יחסית חסות ונאמנות בפועל, הטילו על ק' לחץ חזק מאד להודיע על בווא הצענים בהקדם האפשרי. לחץ זה גבר במידה שסכנה גילוי הצענים גדלה. הסכנה הנוספת של פעילות הצענים הטילה על ק' לחץ גוסף באוטו כוון, לעונת לחץ כפול וזה של האינטראסים החיים של ק' ומפעלו, שהיו קשורם קשור בלתי נפרד עם המשטר הנאצי והוזהו למעשה עם האינטראסים של משטר זה, עמדת חותבת נאמנותו של ק' כלפי הטענות היהודית, "האגנה" ושני חבריו הצענים. ברגע מסויים הכריעו האינטראסים של ק' את הCEF ונסבה נאמנותו.

מהחר ש' מסתיר את מגעו הראשוני עם קלגס בעניין הצענים במסכת שלדים. לא ניתן לקבוע בודיק متى הגיע הרגע המסתויים הנ"ל; עצם שקרו של ק' בנדון זה מצביעים בכוון מוקדם ביותר. גם תוכן השיחת הארוכה של ק' עם פלגי בבורק החכם למחזרת בואם של הצענים (פסקה 85), בה הצליח ק' באופן שיטתי את הקרען לדרישת התיציבות הצענים בפני הגסטפו שהציג בשיחתם בדירת קווץ, מעיד על החלטה מוקדמת של ק' לחסל את הסכנה הנש>((פה))ת לו מהצענים. לפיכך יתכן מאד ש' הודיע לקלגס על בווא הצענים מיד אחרי בקרים הראשוני אצלן. אך יתכן ש' הודיע על בווא בין הפגישת השניה הנ"ל עם פלגי ופיגישות השלישית בדירת קווץ, בשעות הראשונות של העדרו של גולדשטיין (פסקה 94). ואפיו נניח שהפגישה בדירת קווץ קדמה להודעת ק' לקלגס, אין בכך ממשום הבדל יסודי. המעניין האמתי של ק' נשאר תמיד האינטראס הכפול שלו לשמר על יחסים תקינים עם הגסטפו ולמנוע את פעולת הצענים.

אISON הצענים היה שם הופנו אל איש חסופה של הגסטפו, אדם שבגלל תלותם במשטר הנאצי לא היה יכול לשמר סוד, ומה גם סוד צבאי, מפני פטונגיו, אף לא היה יכול להתחיים בחוב למשימת הצענים, ושותפו היה, כולל תלותו החזקה במשטר הנאצי, להסגור את הצענים בידי האויב.

שלשת הצענים הופנו אל ק' על יסוד חליפת מכתבים סודית בינו וד"ר בר-אבי (שוויגר) מצד אחד והטענות היהודית מצד שני. ק' ידע מראש, לפי עדותו והדו"ח שלו,

שהוא ישמש כחובת לשלוח קציני "הגנה" אל מאחורי קו האיוב. אמנם חליפת המכתבים הנ"ל קדרת לפולישת הנציגות ולהתקשרות החודקת של ק' עם משטר הכבוש, אך ק' לאודיע מעולם לסוכנות היהודית שהוא מבטל את נוכנותו לקבל את חברי "הגנה" בנאמנים בבודפשט. הרמננות זאת מני רבת להזעה על כך שהיא לו ע"י ברנה, שנסע מבודפשט לקושטא ב-17.5.1. שבועיים אחרי התקשרותו החודקה של ק' עם המשטר הונצחים. כשהלצננים ניתנה ביוגוסלביה הودעה אלהות לבטל את כתבותו של ברנה, כן היו מודיעים על בוטול כתבותו של ק', אילו ק' הודיע ע"י ברנד שמסוכן להפנות את הצננים אליו.

אילו היה זה רק עניין של בוטול הכתבות, היה אפשר לחשב ש' "במערבות המאורעות" שכח את חליפת המכתבים הנ"ל ולא העלה על הדעת שהצננים יבואו (אעפ"י שלא שכח, כנראה, לרשום את הוריהם של הצננים ברכבת ברוגנבלון). אבל אין כאן עניין של שכחה או חונכה בלבד. אף לפניו ולגולשטיין לא הודיע ק', בעת בקורס הראשון את אצלו שאסור לו להיות ברגע אחד ושמוטן בשביבם לפנות אליו, להפוך, הוא הומין את פלגי לשוב אליו למחירת עם شهر ונגש אתו למחרת בפנסיון שלו פגישה מושחתה, בה מסר לו פלני דו"ח על שני הפקידיו וגם על המשדר וכו'. ק' הציג את עצמו בהחלט כלפי שני הצננים בנאמן "הגנה" וכאי שמחתרת, שאפשר לסגור עליו ושאין להזכיר לקשרינו עם הנaziים.

יתר על כן, לא רק כלפי שני הצננים הא"ם הציג ק' את עצמו בנאמן "הגנה" ובאי שמחתרת. ק' העיד (פסקה 82): "היהתי אחד החברים המרכזיים של המחתרת". ק' קיים מגע מתמיד עם ראשיה המחתרת החלוצית, העביר להם כספי הצלחה, שנשלחו אליו ע"י הסוכנות היהודית והזינווה, השתתף אתם בארגון ה-טילו", בזיז נירות וכו', ועשה את הכל כדי לשמור על יחס האימון עם גרעין המחתרת הציונית, שהצננים נשלחו אליה כמפקדים. אנשי המחתרת ידעו, ש' ק' וחבריו הועד נכנסים ויוציאים אצל הנaziים ומגנלים אותם מ"מ "פוליטי", ואעפ"י שרבים מהם לא האמינו בסכוי המ"מ הנ"ל, לא הטילו ספק בנאמנותו של ק' ולא העלו על הדעת שתלווה בגסטפו ובמשטר הנאצי בכלל היא כה גדולה עד שהיא עלולה להעבירו בעל ברוח על נאמנותו. אכן, ק' לא גילה לאנשי המחתרת — וגם לא ליהודים אחרים — דבריהם כהויתם: את התמורה האמיתית של הסכם ההצלה עם אייכמן, את יסוד התקשרותו עם הנaziים, את מدت תלותו בראש ה-ס"ס, את קשריו החודקים עם הגסטפו בקשרו: את כל מכלול העובדות שצירו את שתווף הפעולה ביניהם בין הנaziים. בקשר לכך יש לציין את הסודיות מפני חברי המחתרת בה נתג' ק' בשכנועו את פלגי בדירת קורץ להחיצב בפני הגסטפו. להלן ניתקל בעובדה בולטות גוספה מאותו הסוג: ב-12.10 הופתע ד"ר קומולי המנוח, י"ר הוועדה של ק', לשם גב' שנש ש恒ה יושבת בבית הסוהר בבודפשט. ק' נהג בסודיות לא רק כלפי חברי המחתרת וצינונים אחרים או יהודים סתם, אלא במדת האפשרות גם כלפי חברי ועדתו.

לק' ולנאצים היה עניין משותף בחיווק מעמדו הציוני וסמכותו היהודית-פנימית של ק'. כבר עמדנו על כך (פסקה 65) שאייכמן לא היה נותן חי יהודים במתחנה לד"ר ק'

הפרט, אלא לבעל עמדת מפתח באזכור היהודי. היהת זו השיטה הנאצית הבוריקה בכל אירופה הכבושה, מנורווגיה ועד צרפת והונגריה, להרים איזה קויזילונג מקומי לראש, על מנת לשולט באמצעותו באוכלוסייה הכבושה. הנאצים תרימו את ק' לדראש היהודי הונגריה, כדי לשלוט וולדות באמצעותו ביהדות הונגריה המתחסלת. כדי שקי' יהיה בעל ערך לנאציזם, היה עליו להיות בעל סמכות יהודית פנימית. סמכותו היהודית והציונית של ק' שמשה כח מיקוח בהסתמך החאללה שלו עם הנאצים. בלשון פשוטה: הדיזחים הנאצים ותרו על רציחת כמה יהודים ואפזרו לך' לחציהם, על מנת שקי' יהיה השליט המשי עלי ארגון החאללה וההגנה היהודית ובאמצעותו יוכלו להזנק כל התנגדות רצינית באבא. במידה שקי' שלט בארגון החאללה וההגנה, יוכל הנאצים להיות סמכים וכוחאים שלא יתעדרו בחות אנטירנאציאים רציניים, כי ק' התייל בהסדר המשטר לאזרך מפעלו וקומו היה מעוניין למנוע כוחות כאלה מלהתעורר וללפעוול. לצורך זה היה נחוץ שקי' יהגה מאימון מהחרטה היהודית וייה «אחד החברים החשובים של המחרטה». במוקף שתווי פועלתו עם הנאצים היה ק' מוכירה להשארו «נאמן ההגנה» בהונגריה, אין זה מקרה כלל עקר, אלא חלק מהותי משיטת שתווי הפעולה, שקי' על אף תלומו הגמורה בקומוניזם היהודיים, שנשלחו ע"י הסוכנות היהודית «איש מהחרטה» ו«נאמן ההגנה» ולשםם מתובות לצנחים, תוך עזקה לק' למען יתן מקלט לצנחים הצבא הבריטי לשטח האויב. חוטות הגאטפו לא הוענקה לק' למען יתן מקלט לצנחים בריטיים ולמארגני מרד יהודי, אלא כדי שיטיע לשירות הבטחון הנאצי לגלות אלמנטים מסווגים מסוג זה בעוד מועד ולמנוע את פעילותם. פרשת הצנחים ממכיתה כי ק' לא אייבב את תקנות הגאטפו בבודן ות.

גולדשטיין במחנה קולומבו¹⁰¹. אחרי שפלגי החליט, בגדור לדרישתו של ק' והוא בגדור לרצונו של גולדשטיין, שגולדשטיין לא ישתתק מהחיצותו לפני הגאטפו, ו«טוכם» בין ק' ופלגי שגולדשטיין יוחבא זמני ע"י ק' וחבריו ויבורו בחודכנות ראשונה מהונגריה (פסקה 93), והחבה גולדשטיין זמן קצר בדירה של נוצריה אחת. גולדשטיין ספר לפליי בבית הספר:

«כבר השלים עם זה עשיי יצאת את הונגריה. ברם, ליונטלביבה לא רציתי לחזור. החלטתי לנטווע לרומניה. אבל החברים מגעוני מכך. לשוא בקשתי שישלחוני ביטולו הבא. דחוני בכל מיני תירוצים. עד שהגעתי לכל דעה כי אין להם שלם עמי. הם לא בטהר בי. הופעתנו הפתאומית והדרך בה באנו, היהת דמיונית וחשודה בעינייהם» (מוzeug ל"ה, 204).

«החליטתי לנטווע לרומניה, אבל החברים מגעוני מכך. הם היו משוכנעים, כי אנו קשורים בעوالות צבאיות נגד הגורמים. הופעתנו הייתה חשודה בעינייהם» (מוzeug מ', 474).

פלגי נסח בעדומו להסביר את המלה «חבריהם». נמכונת לחלוצים, אנשי המחרטה. הסבר זה אינו מתקבל על הדעת ואני אלא אחד החפויים המרוביים של פליי על ק'. ההבדל בין עדות החאללה והמפקדה חולוצית היה דוקא בכך שהועדת היהת קשורה בקשרים

הדווקים עם הנאצים וחששה ל„פערות צבאיות נגד הגרמנים“, בעוד שוחטולוגים, אנשי המחברת, לא יכלו בשום פנים לחשוד שני קציני ה„האגן“, שנשלחו אליהם מא"י לשם ארגון התנגדות והתוגנות. ברורו איפואו שהחברים, שמנעו את גולדשטיין מלנסוע לדרוםיה ודווחו בכל מיני תירוצים, היו ק' ווחבי ועדת ההצלחה.

שות אחדות אחרי מעצרו של פלגי הובא גולדשטיין ע"י ק' עצמו למבחן קולומבוں (עדות דנציג ואחרים). ק' אמר לגולדשטיין שמרתת הוכנסה למבחן זה היא לא רק לאפשר לו להתראות עם הוריו, אלא גם לנכפו למשלווה לספר ובדרכ' זאת ליקים את הבטחתו להבריחו מהונגריה. לפי עדותו של דנציג אף הוכנס גולדשטיין בשם מזוויף לדישימת נושא הרכבת (מושג מ', ע' 479). אך יומם לפני יצאת הרכבת הופיע ק' במבחן קולומבוֹס ואמר לגולדשטיין שעלייו להשאר. גולדשטיין ספר לפלאי בבית הסוהר:

„בבוקר בא ישראל, אף הוא דרש מני להשאר. הוא האמין כי יכול להחלץ אותנו מיד מהונגרים ע"י הגטפו. כהוכחה שאין בובאו כל מטרת אחרה מלבד זו שעלה איתה דברת אתם, יציג אותה, יראו שנשאותי ולא ברוחתי“. (מושג ל"ה, ע' 206).

סיפור זה מפי גולדשטיין הנפטר, כמו הקטע הקודם שהובא לעיל, מוכיח אמונם עדות שモעה שאין להסתמך עליה לפני החזק, אך ק' נאלץ להארות בעקר הדברים בחיקרת שתית וערב, ועל הودאת ק' מותר לסמוק. בחיקרת שתית וערב אמר ק' (ע' 155-156):

„איבני יודע אם נסבכר פקד על גולדשטיין שייעזב את הארץ, ושסכים לו לנסוע. באמת (אנחנו) חבירי והועדה שקהלנו אם על פרץ לנסוע, אם לחכניונו בטטר בתוך קבוצת בריג'בלון שעמדת או לצתת, או אם ליעז לו להשאר.

שתי האפשרויות היו כרוכות בסכנות שונות. החלתו ליעז לו להשאר. מאחר שלא היה לנו הבטחון שהגרמנים לא ייעשו חיפוש בין נוטעים הרכבת וימצאו אותו, ודרך אחרת לעזיבתו את הארץ לא הייתה. יכול להיות שאין אמרתי את זה לאילדשטיין. לא דרישתי זאת ממנה, אלא יעצמי לה, לפי החלטת הוועדה. יכול להיות שאחד השקולים שלנו היה שע"י כך אפשר יהיה להציגו לפני הגטפו ולשכנע את הגטפו שהוא לא ברוח ושבא במטרות שהועדה הטעירה לגטפו — הינו, מטרות הצלחה. הטעיות העצומות הואת בין ובין גולדשטיין הייתה במבחן קולומבוֹס.“.

בחיקרת החזרת נסה ק', כדריכי, לחזור בו מהודאותו הנ"ל או לריככה, גם טعن שהאיש ששוחח עם גולדשטיין היה אופנבך. [טענה המוכירה את „האיש ששוחח עם קלגס“ (פסקה 92)], אך עם כל הכוונים בחיקירה החזרת מודה ק' גם שם כי „בטלנו תוך התייעצות עם גולדשטיין את התכנית העאטמת... תשובהו הימה שם כך הוא מותר“.

ונוכחות טענתו של ק' ששותות אחדות אחורי צאת הרכבת נעצרו הוא וחבריו ועדתו ע"י הרגול ההונגרי והברחו באימונים על חיים וחוי פלגי להעמיד בפני גולדשטיין את "הרירת" היוזעה להקריב את עצם — הפעם יחד עם פלגי — למענו או שגולדשטיין יסגור את עצמו (ר' להלן) — יש להטעים את העובדה שהסתגרו של גולדשטיין לא החלת בשלב האחרון הנ"ל, אלא היה מושכת ושיתתי של ק' מיום שהודיעו בראש הגטו על בוא הצנחנים ועד אשר, כלשהו של פלגי (פסקה 99), "ד"ר ק... באופן טכני הוביל את גולדשטיין ומסר אותו בידי האויב". פלגי צודק בנסיבות שהשלב הסופי של הטראגדיה היה צעד "טכני" גרייא — אך במובן אחר מאשר הוא מתכוון אליו.

מיום שקי' הודיעו לקלאס על בוא הצנחנים הוא נעשה ערבות בפועל בפלגי הגטו להופעת שני הצנחנים בכל עת שיירידשו (פסקה 95). בדירת קווץ דיש ק' שני הצענים יתיצבו, ורק ע"י התנגדותו הנמרצת של פלגי להתייצבו של גולדשטיין נאלץ ק' לותר על דרישתו. ק' — המתקנה גם «אופניך» — דרש מגולדשטיין להשתאר במחנה על מנת להתייצב בפני הגטו, הפעם בסיסמה "להציג את פלגי" בעורת הגטו הטרור מההוגרים הרעים. ושוב שמש לו הפסור בדבר שליחי ההצלה מוקושט, שכבר "מכור" אותו בהצלחה לפלגי, אמתלא בפני גולדשטיין: ק' רצה להציגו (את גולדשטיין) לפניו הגטו שהוא לא ברוח ושבא במטרות שעוזרת הסבירה לגטו — הינו מטרות הצלה" (עדות ק' לעיל). לא היה קשה לשכנע את גולדשטיין הצער, שהיה "אידיאליסט, ואיך!" (עדות ק'). ושמכלתיחילה רצת להצறף לפליי בהתייצבזו בפני הגטו להקריב את עצמו; להרגשת האiomה" של גולדשטיין (פסקה 88) שהצענים "באים לתגדיל את האסון על היהודים", הצרף רגש אשם נסיך: "כיצד ישא פניו להברים, אם הוא יחוור בלעדיו" (עדות פלגי לעיל, פסקה 93). למחרה להרגיש כי ק' לא יכול היה להאמין, אחורי מסרו של פלגי, שאפשר לשחרר את פלגי ע"י "הצגת" של גולדשטיין בפני הגטו; לא יוכל להיות צל של ספק בדבר שקי' ידע היטב מהצגתו של גולדשטיין — שהיה עזין בן תורין לבירוח או לרדת למחתרת — היא הקרבתו.

ואמנם לנאים לא היה כל סבה לותר על הצנן הא"י האחרון, אחריו שנכלאו שני הראשונים. זה מטעמי בטחון חן מטעמים צבאים ממש היהת הגטו מעוניינת בכליאתו של גולדשטיין. פלגי לא גילה לחוקריו את המפתח לכתר הסתורים של המשדר שנפל לידיים (ሞצג לה"ה, 153, ועודו), ואף כי לא ידעו מראש שגולדשטיין הוא האלחוטאי, מכל מקום היו מעוניינים לחזור גם את הצנן השלישי חקירת עניות, כפי שנחקרו חנת סנש ופלגי, כדי שיגלה את סודותיו הצבאים.

ק' נאלץ אףוא, תחת לחץ הגטו, לחפר את הבתחו לפליי להחביא את גולדשטיין ולהבריחו מהונגריה. במקום למסור את גולדשטיין לידיים הנאמנות של חברי המחרטה החלוצית, שיכלו לציידו בתעודות מזוייפות ולסתורו עד ל"טולו" (פסקה 89), הבניס ק' את גולדשטיין למחנה «קולומבו», עורר בו אשליות על גסעה עם הוריו לספרה, והודיע על לבסוף שעליו לותר על הנסעה ודרש ממנו להשתאר במחנה על מנת להתייצב בפני

הגסטעט. לאור ההתקנות העקבית והשיתית של ק', מדרישת התקציבות הריאשונה ועד לשניה, ולאור תأثرו בגסטעט שדרפה את הגנחים ולא וורה על אף אחד מהם, אני משוכנע שק' מעולם לא התכוון להבריח את גולדשטיין ושהסתיכם ל"פשרה" עם פלגי רך למראות עין, כדי להביא את פלגי לתקציבות. ק' לא היה בן חווין להתרשם עם פלגי שלא הסכמתו הגסטעט. מיום הوذעתו לקלגס על שני הגנחים היה ק' אחראי כלפי הגסטעט להופעת שנייהם, ולא היה יכול להרשאות לגולדשטיין לבסוף או לרדת למחתרת, בלי לטcen' בוה את יסודות קיומו ומפעלו.

הסדרת גולדשטיין

102. המערה הסופית של הטרגדיה, שנעשתה בלתי נמנעת ע"י כל פעולותיו הקודמות של ק', סוכמה היטב ע"י פלגי במלים הנוכחות לעיל: "ד"ר ק' באופן טכני הוביל את גולדשטיין ומסר אותו לידי האויב". הפטרים אינם חשובים. ברורו שלק' שהשתעבד לאויב לא נשarraה כל ברירה אחרת מאשר להקריב את חברו. וכל מאמצו למאן את הפרשת באילו נתן לגולדשטיין חופש בחירה מלא אינם אלא נסיוון לנשל את האחריות הסופית להסתור פלגי על הקרבן עצמו. ק' מפליג בלחץ שהוטל עליו — הוא וחבריו הוועדה נעצרו ונחקרו ע"י הרגול הנגיד הונגרי, חקירתו ארוכה ¾ שעות והוא סרב לגלות את כתבתו של גולדשטיין לוחקה שאימים עלו שפלגי יוציא להורג בעוד ימים ושגם הוא לא יראה יותר את אור העולם" (ע' 153) או "יריח את הפרחים מלמטה" (בטוי הונגרי) (ע' 306). וכן נעצרה רכבת ברוג'נבלון באחת התקנות בבודפשט עד לגולוי גולדשטיין (ע' 305). והחלו לעונת שנייה את גב' ברוג', שאר חזושים ימים לפני כן שוחררה מעינוי הרגול הנגיד הונגרי ע"י הגסטעט.

"בקשו לhattcker עם פרץ, הוא היה מוסתר באיזה מקום, ספרנו לו על המצב ואמרנו לו שעליו להחליט, אם הוא רוצה לברוח — אנחנו מוכנים לשאת בתוצאות. הוא החליט למסור את עצמו" (עדות ראשית, לעיל).

"בקשתי פגישה עם הנוי ברנד ואופנברג. החלטנו שלשלתנו נצא למקום בו הסתרנו את פרץ ונודיע לו על המצב. היה בטחון שהרגול הנגיד הונגרי לא ילק בעקבותינו לשם... ידעתי שגולדשטיין הוא אידיאליסטי, ואני זו ולכנן הלכנו אליו. הייתה אפשרות רצינית מאד שיחילט להסיגר את עצמו, הייתה יותר קרובה לדמי מאשר האפשרות ההופוכה בהכרי את אפיו האידיאליסטי. הוא מסר את עצמו לשיטונות החונגרים בהדריך. אחד או שניים מחברי הוועדה הילכו אותו אנחנו. יכול להיות שאינו הימי אחד מהם. איינו זכר בודאות, אבל מקבל על עצמי את האתירות, יתכן שהלכתי אותו" (חקירת שתי וערב, 154—155).

בגמוד משונה לדברי ההסתיגות האחוריונים ("יכול להיות שאינו הימי אחד מהם, איינו זכר בודאות, אבל מקבל על עצמי את האתירות וכו'") עומדים דבריו של ק' בחקירה החזרות (ע' 308):

„הוא אמר לנו מלים בלתי נשכחות: 'אתם חשבתם', הוא שאל, 'שבשבילי אני יותר חשוב מאשר כל עבודתכם או חייו של יואל?'"

התאור המלודרמי של ק' בחקירתי החווורת (ע' 306—308) נותן לפרשנה נוראה זאת צביון טרגי-קומי במקצת:

הגענו לאotta החלטה כמו במלואה של פלגי. שנתקשר עם גולדשטיין, נודיע לו על המצב ונגיד לו: אתה יכול עדין לבrho אט זה ברצונך, אנחנו מוכנים לכסות את בריחתך, מאידך אלה הן הסכנות הכרוכות בצעך זה. הוספנו שלפי דעתנו יש סיכויים, אם כי קלושים, שבמקרה שנשותיק ע' עיצרו את הפעולה של הרגול הנגיד בענין זה, לאור התפתחות המצב הפוליטי והציבאי הכללי אפשר יהיה בשלב יותר מואחר לשחרר אותם — את פלגי וגולדשטיין. אחרי ההחלטה הזאת אני פניו אל ההוקר שלו... ובקשה רשות לצאת עם אחד או שניים מחברי ולחשוף את גולדשטיין. אמרתי לו שallow נצליה למצאו ואולי לא. הוא אמר: בבקשה! היה לי חשש שייעקבו אחרינו, אבל ידעתם שהם לא יכולים לחדר למחנה קולומבוֹס, וודעתם גם ידעתם שלמחנה קולומבוֹס יש יציאה סודית. סודית זו בפלגי השלטונות ההונגריים הם הגרמניים הן כלפי תושבי המחנה, רק כמה מחברי הוועדה ידעו על כך... שהדרו אותן ואת הגז ועד כמה אני זכר גם את אופנבר. נסענו שנינו או שלשתנו לkolomboּס. חדרנו למקום מחבאו של גולדשטיין ושהחכנו אותו. אמרנו לו עוד פעם שהוא בתור השליה הא"י צריך להחליט, שאחננו יכולים להציג רק דבר אחד — שאנו מקבלים את החלטתו ומה מה. אז אמר גולדשטיין שהוא רוצה להתייצב בפני הרגול הנגיד והוא כדי להקל על פלגי, ב) כדי להקל על רכבת ברגן-בלזן, ג) כדי להקל علينا. הוא אמר לנו מלים בלתי נשכחות: (ר' לעיל). גולדשטיין יצא אתנו מהמחנה והלכנו עד לפניה השניה או השלישית, שם היתה לנו פגישה עם החוקרים מהרגול הנגיד ההונגרי. שם נפרנו מוחוקרים לפני שנכנסנו למחנה ואמרנו שנינו הולכים לחפש את גולדשטיין, ושאנו מוכנים לכך רק אם הם ייאמרו שם. ומשם עשינו סיוב והסתכלנו אם הם מאהוריינו או לא, ואחרי הסיבוב נכנסנו למחנה. (לביה"מ —) מהמחנה יצאנו ישר לפניה זאת, ידענו שם מוחקים שם. וייצנו יחד להזיק. רגעים ספורים אחרי שהכניסו את גולדשטיין לחא המעצר בבדיקה שהחרו גםabis ואשתו וגם הגז ואופנבר. אני בטוח שאני והגזי הלכנו אן לגולדשטיין וחזרנו לגולדשטיין כנ"ל, יכול להיות גם אופנבר, וזה אינני בטוח".

לעומת הספר המופיע של ק' על חופש הבחירה וחופש הבריחה שניתן לגולדשטיין, על "המלחים הבלטי נשכחות" של גולדשטיין, שנשכח ע' ע' ק' (יחד עם כל הפגישה עם גולדשטיין במחנה kolomboּס) עד לאקירה החווורת, על בקשת רשות מהחוקר "לצאת ולחפש

את גולדשטיין, שאולי נצלה למצווא ואולי לא", על התגנתה התגאי שהבלשים ישארו במקומם בפינה השניה או השלישית, על "הסיבוב" והסתכבות אחורנית לפני "החוירה במקום מהבואר" של גולדשטיין, על היציאת הסודית של מחנה קולומבו, "סודית תן כלפי השלטונות ההונגריים הן הגרמנים הן כלפי תושבי המונגה", שرك כמה מחברי הוועדה ידעו עלייה — בולטות העדות הממציאותית של הגב' ברנד, המבלייטה, עם כל רצוניה לסייע לך, את חד-משמעות המצב ואת חומר הברירה של גולדשטיין (ע' 608—624, 610—626):

"יש לי צלחת בצדואר. שם שרפו אותו בסיגריה בוערת. במשרד הרגול הנגיד. בהזמנתו מעצרנו בקשר לפץ' וגולדשטיין... האלנו למחנה קולומבו, כדי לברר אותו מה לעשות. לא רצינו להחליט בעצמנו על גורלו. נסענו לשם באוטו... של הבולשת... מבון יכול השוטרים לעקוב אחרינו אם הם רצוי. אי-נני יודעת אם עקרו אחרינו ולא שמו לב. אמרנו להונגרים שאנו הולכים לקולומבו ונדבר עם גולדשטיין... אי-נני זוכרת אם באוטו או ביבת הסוחר אמרנו להם זאת. אמרנו שאנו יוצאים לנסוע לקרבת רוח' קולומבו ולהתראות עם גולדשטיין... לא יכולנו להסתיר שעליינו לרכת לרוח' קולומבו. ההונגרים יכולו להגיח שהוא שם, מאחר שרצינו להתיעץ שם... אילו היה גולדשטיין מחליט לברות, יוכל היה לברוח מאית משתתי היציאות שלו נכנסו בה, שמירה היתה רק ביציאה אחת. היה בנין כפול באחד מחד מחד טרנספורט... המעבר דרך בנין האלים-חרשים לא היה סוד. אי-נני יודעת אם כל אחד ידע, אבל אלה שהיו בקאים במקומות ידעו זאת... במחנה הטברנו את מצבנו לגולדשטיין ואמרנו לו שהוא המגב' ישחוא בעצמו יחוליט מה יעשה. אמרנו לו על פלאי. אמרנו לו שאין לנו יודעים לאינו מטור הוא בא ואין לנו יודעים מה יותר חשוב — תפיקדו או עבודתנו, כפי שהוא רואת אותה לפניו. גולדשטיין אמר שאינו רוצה לברות, ושבודתנו ומאמצינו הם יורח השובים מהפקידי ושהוא ימסור את עצמו... השיתה עם גולדשטיין ארבעה 10—12 רגע... אח'כ יצאנו כולגנו הינו גולדשטיין, ק' ואני, וגולדשטיין פנה אל הבלשים שעמדו בפינה ההייא, ונסענו חזרה לקסראקטיין של הרגול הנגיד ושם שוחרנו".

אכן הרגול הנגיד הצבאי ההונגרי, שלפי תואר העדים דג'ל, עשה מאמצים כה גדולים כדי לתפוס את הצנוח גולדשטיין, היה צריך להיות מחונן בכשרו מקצועו יוציא מן הכלל כדי שלא לשינוי, אחר כניסה ק' וחבריו למחנה קולומבו, על שתי היציאות של בגין החרים-אלמים שלא היו יכולים ע"י ה-ס"ס, ובנגוד לעדות ק', לא היו בגדר סוד. גולדשטיין היה למעשה מוקף ולא היה יכול לברות, כש' וחבריו הצעו לו את "הברירה". יתר על כן, ושוב בגיןו לעדות ק', הודיעו ק' לחבריהם ההונגרים שגולדשטיין נמצא במחנה קולומבו, ולוליו הצליחו שדolioו של ק' להביא את גולדשטיין לידי הסגרה עצמו במשך 10—12 רגע, היה הרגול הנגיד הצבאי ההונגרי יכול להשיג את מסדרו ע'

הנשייא הלווי

הגיטפו. אשר ל"ברירה", הופעל על גולדשטיין לחץ מוסרי עוד יותר כבד מאשר על פלגי בזמנו (פסקה 87): הקרבת פלגי, הקרבת נסעתי הרכבת שכבר יצא ושם ספר נסעה עליה ביגותים ל-1684, הקרבת הוועדה וכל פעולה הוטלו על כף אחת של המאונים. ותקרבת עצמו של גולדשטיין, עם תקות שחوروו ושהרור פלגי, על הcape הענינה. כל זה לבחור אידיאליסט שהתנדב לשילוחות הצלחה ושוכנע קודם לכך כי שאינו מועיל, אלא רק מזיק להצלחה. האם לזה יקרה חופש בחירות?

חומר התחשבותו של ק' בגורלו של גולדשטיין בולט גם מן העובדה ש' לא גילה לגולדשטיין שהמשדר נפל בידי השלטונות. לפי עדותו של ק' (ע' 296, 312) נודע לו על כך מפני החוקר ההונגרי שהקריב אותו הרכבת מושכת בديرתו בשעות הבוקר המוקדמות של אותו היום. פלגי העיד (ע' 412, מוצג לך, 206) שגולדשטיין «לא ידע את גודל האסון, לא עלה על דעתו שבידיהם כל האיזיד שלנו» (המשדר, המדדים והנסק). גם ק' זגב' ברנד בעודותם המפוררות על השיחת המכראעת עם גולדשטיין במחנה קולומבו, שנמשכה 10—12 רגעים, לא חוכרו כל אורה בוגנוו למישדר. באוטו זמן כבר נחקר ועונה פלגי בוגנוו למשדר שהוזג לפניו, וענויים אלה עמדו לחול גם על גולדשטיין ולהארבות את יסורייו. לפי תאוורו של פלגי (שם) הייתה אי-ידיעתו של גולדשטיין שהמשדר נמצא בידי הרוגל ההונגרי אחד השקלים החשובים שלו בקבלה עצמה של ק' להסיגר את עצמו. גם אם נפסל את העדות הזאת בעדות שモעה, ברור ש' לא היה מעוניין לגלות לו במחנה קולומבו דבר שהיה בו כדי להרתיע אותו מהסגרה עצמה, אלא להפוך — עורר בו תקווה, אם כי «קלושות», לשחרורו ושהרור פלגי בקרוב. ק' השתמש בשימושו הסופית עם גולדשטיין באמצעות שיטה של צרוף לחץ מצפוני כבד ותחבולות שהשתמש בהן בכל שיחותיו הקודמות עם שני הצננים (השיחת הארונית עם פלגי למחרת בואם לבודפשט, השיחת המכראעת עם פלגי בדירת קורץ והשיחת הראשונה עם גולדשטיין במחנה קולומבו, בה דרש ממנו להתייצב בפניו הגיטפו).

טענת הגב' ברנד בעדותה (ע' 626):

«אילו רצינו להסיגר את גולדשטיין, לא היה לנו צורך בצרמווניות כאלה... לא היה נחוץ שישולחה חבירי ועדת ההצלחה ילכו באופן חגיגי אל גולדשטיין, כדי למסור אותו להונגרים...».

התשובה על טענה זו היא כפולה: א) העובדות שעלייהן העידת הגב' ברנד עצמה, וכן המסיבות הכליליות שהובילו במשפט זה, איןן משאיות מטעם לסקל שאמנם הילכת שלשות חברי הוועדה, בלוויית קציני הרגול ההונגרי, אל מחנה קולומבו ושהזוויל של גולדשטיין להסיגר את עצמו לא היו אלא «צריםוניות», אם נשמש בשפה בלשון העד. לגולדשטיין לא תושארה ברירה אלא להסיגר את עצמו, לא בדירה מעשית (בריחה) ולא ביריה מצפונית. פעולתו של ק' הייתה כפייה מכל הבדיקות, ובמזה הטענה ממש. ב) אשר לשאלת מה היה צריך «בצרמווניות כאלה» ולמה לא מסרו ק' וחבריו את גולדשטיין באופן ישיר לרוגל

הנגדי ההונגרי, בלי לשכנעו למסור את עצמו — התשובה היא שלשית «השכנווע», בה נאג ק' כלפי שני הצנחנים בזה אחר זה, היו יתרונות רבים. אחד היתרונות היה להשיק את מצפונם של ק' וחבריו. יתרון שני — לשמר על הסמכות הציונית של ק'. יתרון שלישי — שהשיתה היתה נואה לשלטנותו. ברור שבמקורה של אי הצלחת השכנווע — שהצלחו הוויה למשעה מובחנת מראש — עמדה לרשותם של השלטונות גם אפשרות המאסר היישר. ק' כבר מסר את הכתובת של גולדשטיין, ובמקורה של כשלון השכנווע היו אוסרים אותו ב策אטו מן המהנה או היו אוסרים אותו ע"י הגסטפו בתוך המהנה.

כאמור, אשמו של ק' לא הייתה בשלב האחרון של המסירה והכפה, בו גם הוא וחבריו פעלו מתוך אונס. אשמו של ק' נועזה בפעולות שהביאו לעליית האונס, בחינת «תחילה בפשיעת וסופה באונס» — שחוף פועלתו של ק' עם הגסטפו, הודיעו על בוא שני הcenחנים לקלגס, ערבותו להופעתם. דרישת התיצבותם, חוסר הברחו של גולדשטיין, הביאו למחרנה קולומבו, השארתו במחרנה בעת יציאת הרכבת — פעולות שקדמו כולם להתערבות הישרה של הרוגל הנגיד ההונגרי, שהייתה כפופה לגסטפו. פרשת גולדשטיין אחורי מאסרו של פלגי לא הייתה אלא תוצאה כמעט אוטומטית של פרשת פלגי-גולדשטיין המשותפת, וכל המנסחות האמורות בפסקה 100 חולות עליה. ברגע שדلت בית הכלא נסגרה אחורי פלגי, ואיפלו קודם לכך — ברגע שק' הודיע על שני הcenחנים לקלגס — נחרץ גם גורלו של גולדשטיין.

חנה סנו

לוח המאורעות

103. חנה סנו עברה את הגבול ב- 9.6. יחד עם שלושת מלאיה (פלישמן וקלוש, שני יהודים הונגרים, ואנטון טיסונדייה), חיל צרפתי שבrho כמה פעמים מהшиб וחוור להונגריה כדי לשחרר שבויו מלוחמה אחרים). פלישמן וקלוש נתקלו בשוטרי משמר הגבול ההונגרי, קלוש נבהל וירח בעצמו, ובעקבות התקritis הواتה הותקפו גם חנה סנו וטיסונדייה ע"י פלוגה גדולה של זנדרים ולא יכלו להמלט ממאסר. ציודה האבאי של חנה (מדי קזינה בריטית, משדר ונשך) היה מוסתר בקמת השדת, אך כאשר השוטרים הגיעו בפניה את אוניות המשדר ואמרו לה שאלה נמצאו אצל פלישמן, גילתה חנה את המשדר והודתה שהיא אחראית לו, כדי להגן על פלישמן. אחריה חקירות ועינויים בעיררת הגבול סומבטהני הועברת חנה למרכו הרוגל הנגיד בבודפשט ("הדיוק"). ב- 17.6. נעצרה אמה והופגשה ב-"הדיוק" עם חנה, כאמצעי לחץ להביאה לגלוי סודותיה הצבאים וביחוד המפתח הסודי לשדר. גב' סנו האם שוחררה בו ביום ע"י הרוגל הנגיד ההונגרי, אך כעבור שעות מעטות נעצרה בדירתה ע"י הגסטפו והובאה לבית הסוהר של הגסטפו. על חנה עברו לבטים קשים, בשחוקריה איימו עליה להרוג את אמה, אם היא לא תגלת את המפתח הסודי לשדר, אך היא עמדה בכל העוניים הגופניים ובכח המוסרי הקבד שהופעל עליה. ב- 21.6. נודע לאמה שchanah נמצאת באותו בית הסוהר של הגסטפו שגם היא כלאה בו. חנה הובאה يوم יום למרכז הגסטפו לחקירה. כמעט שלשה חדשים ישבו האם והובת באותו בית